

1 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da, to je tačno, časni Sude. Izabrali smo
2 šest dokaznih predmeta za koje smatramo da su od najveće vrijednosti za Sudsko
3 vijeće.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Na koji način to imate namjeru učiniti?

5 G. GAYNOR: [simultani prevod] Pa, razgovarao sam o tome s tajnicom i
6 predlažem sljedeće: prvo ću na usvajanje ponuditi transkripte, a nakon toga
7 dokazne predmete tako što ću pročitati brojeve dokaznih predmeta iz predmeta
8 *Brđanin*. Ja nemam namjeru vezi s tim dokaznim predmetima postavljati bilo kakva
9 pitanja svjedoku.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. No video film koji je na Vašem
11 popisu je jedan dosta dugački film koji nije cijeli pušten u sudnici u predmetu
12 *Brđanin*.

13 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da, to je tačno, časni Sude.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ako mi to uvrstimo u spis, to bi
15 onda značilo da je to više od onoga što je na usvajanje ponuđeno i usvojeno u
16 predmetu *Brđanin*. Pretpostavljam da su u spis u predmetu *Brđanin* usvojeni samo
17 dijelovi tog video filma.

18 G. GAYNOR: [simultani prevod] Pa, moram biti iskren i reći da ne znam
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sasvim točno da li je uvršten cijeli video film ili samo dijelovi video filma u
2 predmet *Brđanin*. Možda bi se mogli izabrati dijelovi koji su važni za ovaj
3 predmet, kao i dijelove transkripta.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, imate li Vi neki
5 komentar?

6 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, mislim da bi
7 najjednostavnije bilo... odnosno ono što je uvršteno u predmetu *Brđanin*,
8 pretpostavljam da je popraćeno transkriptima.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Film je, koliko znam, bio pušten u
10 sudnici i postoje i transkripti.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, čini se da bi za ovo
12 suđenje bilo dovoljno imati transkripte, jedino ako tužitelj ne smatra da sâm
13 video film ima dodatnu dokaznu vrijednost.

14 [Tužilaštvo se savetuje]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naravno, drugi način kako bismo to mogli
16 riješiti bilo bi da se usvajanje ograniči samo na one dijelove video-snimke koji
17 postoje i u transkriptu. Naravno, to onda nije ista stvar - još uvijek je riječ
18 o video filmu, ali ograničenim dijelovima video filma.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, s obzirom na iskustvo koje
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 imam u ovom predmetu, čini mi se da sâm video film često puta ne doprinosi ni na
2 koji način informaciji. Ako tužitelj se s time slaže, mogli bismo riješiti
3 stvari tako da, jednostavno, odustanemo od filma.

4 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, mi bismo predložili da
5 pregledamo i video film, i transkripte i sačinimo izbor. Najvažniji dijelovi su,
6 zapravo, na stranici 1 i 2 transkripta.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. To onda možemo učiniti u
8 kasnijoj fazi, a sada ću zamoliti poslužiteljicu da uvede svjedoka.

[Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U međuvremenu možemo zamoliti tajnicu da
11 dodijeli brojeve dokaznih predmeta predloženim dokaznim predmetima.

[Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Gaynor, da li možete dati
14 brojeve dokaznih predmeta iz predmeta *Brđanin* za video film?

15 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da, časni Sude. To je P1545...

16 GĐA PREVODILAC: Ispravka prevoditelja, 1954 /u engleskom transkriptu:
17 "P1594"/.

18 G. GAYNOR: [simultani prevod] ...u predmetu *Brđanin*.

[Svedok je ušao u sudnicu]

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Selak. Da li me
2 čujete na jeziku koji razumijete?

3 SVEDOK: Da, čujem.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Selak, prema pravilima našeg
5 pravilnika o postupku i dokazima, morate dati svečanu izjavu da ćete govoriti
6 samo istinu. Tekst te izjave će Vam dati poslužiteljica. Ja Vas sada molim da
7 date tu svečanu izjavu.

8 SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa
9 osim istine.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem. Gospodine Selak, izvolite
11 sjesti.

12 SVEDOK: OSMAN SELAK

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Selak, tužitelj Vas je pozvao
14 kao svojeg svjedoka i predočio je Sudskom vijeću Vaš iskaz iz predmeta *Brđanin*,
15 što je i uvršteno u spis. Zbog javnosti, gospodin Gaynor će ukratko sažeti
16 sadržaj tog iskaza, a ovamo ste došli kako bi se pružila prilika Obrani da Vas
17 unakrsno ispita.

18 Gospodine Gaynor, izvolite.

19 Ispituje g. Gaynor:

20 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

21 P: Gospodine svjedoče, možete li dati svoje puno ime i prezime radi
22 zapisnika.

23 O: Selak Osman.

24 P: Gospodine Selak, kao što je sudac upravo rekao, ja ću u zapisnik
25
26
27
28
29
30

1 pročitati sadržaj Vašeg iskaza iz predmeta *Brđanin*. Čitaću sporo.

2 Pukovnik Osman Selak bosanski je Musliman. Bio je profesionalni vojnik u
3 JNA od 1955. do 1992. 1992. bio je pukovnik i bio je na čelu logistike za
4 područje zapovjedništva Banja Luka. Po stvaranju VRS-a zatražio je da ode u
5 mirovinu. Dok je čekao na odluku, služio je od 18. maja do 10. jula 1992. kao
6 jedan od rijetkih muslimanskih oficira u VRS-u. Svjedok nije osobno prisustvovao
7 nikakvim sastancima Glavnog štaba VRS-a, niti ikakvim sastancima sa bilo kakvim
8 pripadnikom Predsjedništva Republike Srpske.

9 Svjedok je već dao svoj iskaz u predmetu *Brđanin* o transformaciji
10 jedinica JNA u Bosni i Hercegovini u VRS. Svjedok je također svjedočio o
11 zapovjednim strukturama u JNA i VRS-u. Svjedočio je o strukturama raportiranja u
12 VRS-u, uključujući i o uvjetu da se dva puta dnevno podnose izvještaji, da
13 zapovjednici podnose izvještaje Glavnom štabu VRS-a i o uvjetu da vojnici na
14 terenu o svakoj glavnoj fazi provedbe zadatka izvještavaju svoje nadređene.

15 Pukovnik Selak popisao je etnički sastav JNA i VRS-a i situacije
16 diskriminacije i propagande uperene protiv vojnika i oficira Muslimana i Hrvata.
17 Svjedočio je o otpuštanjima oficira Muslimana i Hrvata i o konfiskaciji, koju je
18 VRS vršio, njihove imovine nakon što su oni pobjegli iz svojih domova.

19 Svjedočio je također o odnosu između snaga srpske Teritorijalne odbrane
20 i JNA. Suprotno pravilima JNA, pukovniku Selaku je general Uzelac naredio da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskoj Teritorijalnoj odbrani podijeli oružje, i to jedinicama koje nisu bile
2 mobilizirane.

3 Svjedočio je također o noćnim raspodjelama oružja srpskim civilima u
4 njihovim domovima. Pukovnik Selak je također svjedočio o vojnim operacijama
5 Banjalučkog korpusa koje su provođene protiv civila Muslimana i Hrvata.
6 Svjedočio je o operacijama VRS-a protiv nesrba u Kozarcu u maju 1992.

7 Svjedok je svjedočio o jednom sastanku na kojem su bili prisutni i on, i
8 general Talić. Operacije VRS-a u Kozarcu, uključujući ubijanje i uhićenje
9 civila, bile su teme o kojima se razgovaralo na tom sastanku. Pukovnik Selak je
10 također svjedočio o formiranju zatvoreničkog logora Manjača.

11 Svjedok je svjedočio o redovitim kontaktima između VRS-a i političkih
12 organa u Banjoj Luci, kao i o suradnji između srpskog vojnog i političkog
13 vodstva kako bi se postigli zajednički ciljevi. Svjedočio je također o tome da
14 su predsjednici općina dostavljali informacije jedinicama VRS-a kako bi pomogli
15 tim jedinicama da izvrše svoje zadatke.

16 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih htio sa ovim svjedokom
17 razgovarati samo o jednoj temi, no prije no što to učinim, htio bih ponuditi na
18 usvajanje nekoliko dokaznih predmeta iz predmeta *Brđanin* i navest ću brojeve i
19 iz jednog, i drugog predmeta.

20 Prvi dokazni predmet koji je bio P1588 u predmetu *Brđanin* jest borbeni
21 izvještaj od 1. juna 1992., upućen Glavnom štabu Armije SR BH, a potiče od
22 potpukovnika Stanimira Đurovića. To će biti P734 u ovom predmetu.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Idući dokazni predmet jest dokument koji je odobrio pukovnik Mićo
2 Grubor, a kojim se dostavlja zapovijed Glavnog štaba VRS-a, i taj dokument nosi
3 datum od 21. juna 1992. U predmetu *Brđanin* on je nosio broj P1584 i to je P735 u
4 predmetu *Krajišnik*.

5 Idući dokazni predmet jest jedna zapovijed upućena komandi 1. krajiškog
6 korpusa od generala potpukovnika Ratka Mladića, a nosi datum od 19. juna 1992.
7 godine. To je bio dokazni predmet P1583 u predmetu *Brđanin*, a u predmetu
8 *Krajišnik* to je P736.

9 Idući dokazni predmet jest kratka video-snimka govora pukovnika Pere
10 Čolića od 2. augusta 1992. godine. U predmetu *Brđanin* broj je bio P1596. U
11 predmetu *Krajišnik* dokazni broj predmeta za video jest P737, a transkript je
12 P737A.

13 Idući dokazni predmet jest izvještaj od 27. maja 1992. godine upućen
14 Glavnom štabu Vojske Srpske republike BiH i izvještava se o eliminaciji Zelenih
15 beretki. To je bio dokazni predmet P1587 u predmetu *Brđanin*, a u predmetu
16 *Krajišnik* broj je P738.

17 Idući dokazni predmet nosi datum od 9. juna 1992. Upućen je Glavnom
18 štabu SR BiH i Predsjedništvu SR BiH, a poslao ga je pukovnik Milutin Vukelić.
19 Ovaj dokazni predmet je u predmetu *Brđanin* nosio broj P1582, a u ovom predmetu
20 je broj P739, i Sudsko vijeće je zatražilo upravo ovaj dokazni predmet na uvid.

21 Idući dokazni predmet kojim ću se baviti u jednoj kasnijoj fazi nosio je
22 u predmetu *Brđanin* broj P1594 i kažu mi da će u ovom predmetu P740, a transkript
23 P740A.

24

25

26

27

28

29

30

1   Budući da je Vijeće tražilo upravo posljednja dva dokazna predmeta, ja
2   bih zamolio da se ti dokazni predmeti predoče svjedoku, i to kao prvo P739.

3   P: Gospodine pukovniče, možda se sjećate da ste u predmetu *Brđanin* već
4   vidjeli ovaj dokazni predmet. Kao što vidite, datum je 9. juni 1992. To je
5   dokument upućen Glavnom štabu Vojske Srpske republike BiH i Predsjedništvu
6   Srpske republike BiH, i tu se kaže: "Na jučerašnjoj sednici Kriznog štaba AR
7   Bosanske krajine razmatrana je, između ostalog, i opšta kadrovska problematika u
8   vojsci 1. krajiškog korpusa.

9   Navedeno je da se u jedinicama 1. krajiškog korpusa 14. PoB i jedinicama
10   RV i PVO garnizona Banja Luka nalazi 67 starešina muslimanske i hrvatske
11   narodnosti."

12   Ovdje ću stati i zamolit ću Vas da nam kažete što je to "14. PoB"?

13   O: To je 14. pozadinska baza, čiji sam ja bio komandant, koja je
14   opsluživala logističku i sve jedinice u Bosanskoj krajini, 1. krajiški korpus i
15   ostale jedinice koje su se nalazili u toj zoni odgovornosti.

16   P: A možete li nam reći sa koliko ljudi ste zapovijedali?

17   O: Brojno stanje se je kretalo, posle izvršene mobilizacije u maju 1991.
18   godine i u septembru 1991. godine, cirka 2.300, 2.500. Prema potrebama variralo
19   je u par stotina ljudi plus-minus.

20   P: U redu. U ovom dokumentu dalje se kaže: "Ultimativno je postavljen
21   zahtev..." - dakle to je u sredini prvog paragraf - "Ultimativno je postavljen

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zahtev da se isti sklone sa ključnih i komandnih dužnosti do 15. juna 1992.
2 godine ili će oni preuzeti rukovođenje oružanim snagama. Njihov zahtev smatramo
3 opravdanim."

4 A na kraju pasusa se kaže: "Komanda 1. krajiškog korpusa sama mora
5 proceniti koje kadrove iz redova muslimanskih, hrvatskih narodnosti i na kojim
6 mestima možemo zadržati određeno vreme."

7 Gospodine pukovniče, sada ću reći nešto o pitanju koje Vam postavljeno u
8 predmetu *Brđanin* i o tome što ste Vi rekli. Tužitelj je u tom predmetu pitao
9 jeste li bili začuđeni da je ovakav jedan dokument upućen glavnom zapovjedništvu
10 vojske i tijelu na čelu države. Dakle to je bilo na stranici 13068 transkripta u
11 predmetu *Brđanin* od 17. januara 2003. godine.

12 Vi ste na to odgovorili: "Ne, nisam bio iznenađen."

13 Iduće pitanje je bilo: "Dakle da li je to bilo nešto što ste očekivali
14 da će se dogoditi?"

15 A Vi ste odgovorili: "Pa, ovo pitanje je vrlo važno. Ono se odnosi na
16 preživljavanje, na život ljudi na tom području i prema mojem mišljenju, ova
17 informacija je bila nešto što se očekivalo. To nije bilo nešto što bi mene
18 iznenadilo."

19 G. STEWART: [simultani prevod] Ovdje stoji "ovaj tip informacija".

20 G. GAYNOR: [simultani prevod] Ja Vam zahvaljujem na korekciji.

21 Dakle: "Ovaj tip informacija je nešto što se očekivalo. To nije mene
22 iznenadilo. Pripadnici Predsjedništva Srpske republike Bosne i Hercegovine
23 redovito su posjećivali zapovjedništvo korpusa i posjećivali su jedinice na
24
25
26
27
28
29
30

1 terenu."

2 Dakle ja Vas molim da se sada usredotočite na taj Vaš odgovor, na
3 posljednju rečenicu. Ja ću je ponoviti: "Pripadnici Predsjedništva Srpske
4 republike Bosne i Hercegovine redovito su posjećivali zapovjedništvo korpusa i
5 jedinice na terenu."

6 Dakle ono što bih ja sada Vas molio da kažete: jeste li osobno vidjeli
7 pripadnike Predsjedništva kako posjećuju zapovjedništvo korpusa i jedinice na
8 terenu?

9 O: Ja direktno, časni Sude, nisam bio prisutan, nisam vidio da su
10 prisutni u komandi korpusa i u jedinicama, ali su mediji, dnevna štampa,
11 televizija, radio redovno izvještavali o redovnim posjetama.

12 G. STEWART: [simultani prevod] To je odgovor na ovo pitanje. On je na
13 njega već odgovorio. Ovo je svjedok po pravilu 92bis i ako mu se postavlja neko
14 pitanje sada, to je samo zato da bi rekao još nešto što već ranije nije rekao.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, naredno pitanje je: "Ako Vi lično
16 niste to videli, koje ste Vi onda informacije imali na raspolaganje koje su Vas
17 navele na to da posvedočite da su članovi Predsjedništva redovno obilazili
18 komandu korpusa i jedinice na ratištu? " Dakle na temelju kakvih informacija ste
19 to izjavili prilikom svedočenja?

20 SVEDOK: Časni Sude, predsjednik Srpske republike Karadžić je došao
21 jednom - ne znam mjesec - 1993. godine da obiđe, da smiri situaciju u 16.
22 brigadi TO Banja Luka, koja je imala nekih problema. Bio... I bi... vidio sam...
23 Biljanu Plavšić sam lično vidio u Banja Luci.

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali pitanje je bilo: "Ako ih niste
2 lično videli... " Sad vidim iz poslednjeg dela odgovora da, zapravo, nije
3 potpuno jasno koga jeste, a koga niste videli, no dobro. Recite nam sada: kada
4 kažete da je gospodin Karadžić jednom prilikom došao da smiri situaciju u vezi
5 sa problemima 16. brigade Teritorijalne odbrane Banja Luke, recite nam kako ste
6 Vi za to saznali, za tu njegovu posetu.

7 SVEDOK: Od mojih kolega oficira, pripadnika Vojske Republike Srpske koje
8 sam... sa kojima sam redovno komunicirao, kontaktirao, moji komšije, susjedi.
9 Redovna je bila naša komunikacija i... a to je se i bilo objavilo i sredstvima
10 informisanja jer su neki oficiri poslije toga i smijenjeni iz te brigade.
11 Nažalost, premješteni su u druge jedinice i likvidirani su jer je bila pobuna u
12 toj brigadi. A Biljanu... gospođu Biljanu Plavšić sam lično vidio u Banja Luci.
13 Bio sam u njenoj blizini, možda jedan metar udaljen od Biljane... od gospođe
14 Biljane Plavšić.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moliću Vas da nam sada nešto više kažete
16 o tome kada su gospodin Karadžić i gospođa Plavšić tu bili.

17 SVEDOK: Gospodin Karadžić je bio 1993. godine. To je mogao biti
18 septembar mjesec jer je ta brigada otkazala... dio te brigade je bio otkazao
19 poslušnost na izvršenje genocidnih radnji, jer su oficiri bili korektni,
20 reagovali su na probleme koje je brigada stvarala i bila je opasnost od pobune
21 ve...veće razmjere. I Karadžić je lično došao. Nije ušao u grad, nego u naselje
22 Trn. To je mjesna zajednica na periferiji Banja Luke. U grad ni... ni on nije
23 imao... nije imao hrabrosti da uđe jer se bojao da... da nije veći... veći haos.

24

25

26

27

28

29

30

1 Situacija je smirena smjenom ovih oficira - rekao sam maloprije - koji su,
2 nažalost, kasnije, kao i na frontu, izginuli. A gospođa Biljana Pla...Plavšić -
3 to je isto bilo 1993. godine - ja sam je... Bio sam pred hotelom "Bosnom". Ona
4 je sa prатnjom izlazila iz hotel "Bosne". Mimo se... mi smo se mimoilazili. To
5 je bilo negdje poslepodne. Ne znam mjesec koji je bio. Ne mogu se sjetiti.

6 A dnevna štampa, časni Sude, je redovno izvještavala, i televizija, o
7 posjetama jedinicama korpusa. To je normalan postupak i obaveza njihova.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak. Moram da Vas prekinem. Ja
9 sam Vam postavio pitanje samo u vezi sa vremenom, a Vi ste nam sada izneli dosta
10 više pojedinosti.

11 Moliću Vas dakle da sada na dva kratka pitanja date što je moguće kraće
12 odgovore. Dakle Vi nikada niste videli ni jednog od članova Predsjedništva da
13 posećuju komandu korpusa 1992. godine?

14 SVEDOK: Ne.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Ali svedok je već i rekao da on to nikada
16 to nije video.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Gospodine Stewart... trenutak,
18 sačekajte.

19 Gospodine, recite nam: jeste li Vi ikada videli jednog od članova
20 Predsjedništva da posećuje komandu korpusa 1992. godine?

21 SVEDOK: Nisam vidio, časni Sude. Lično nisam vidio.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A pitanje koje sam Vam postavio je:
23 jeste li Vi saznali za posete članova Predsjedništva tokom 1992., bilo da ste to
24 lično videli, ili da Vam je neko preneo?

25 SVEDOK: To sam čuo od mojih prijatelja, sugrađana Ba... iz Banja Luke,
26
27
28
29
30

1 oficira s kojima sam... jer mi je stan bio u vojnoj zgradi. Prvi susjedi su bili
2 oficiri Vojske Republike Srpske. Ja sam bio jedini Bošnjak Musliman. Kontakti su
3 bili normalni i informacije su razmjenjivane.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moliću Vas da nam kažete, ako možete, da
5 nam date neke nove pojedinosti o posetama do kojih je došlo kasnije - gde, kada
6 i ko.

7 SVEDOK: Časni Sude, posjete koje su vršene ne samo Armiji Vojske
8 Republike Srpske, nego i političkim institucijama, kriznom štabu opšt..., ovaj,
9 općinama. To je po... građanska... Svi su građani u Banja Luci, Srbi, to
10 doživljavali pozitivno. Očekivali su to i to je normalna posjeta organa vrhov...
11 organa vrhovne vlasti Republike Srpske da posjećuje to... I ja nisam video...

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak. Moram da Vas prekinem.
13 Moliću Vas da pažljivo slušate pitanje. Pitanje koje sam Vam postavio nije bilo
14 jesu li to Srbi prihvatili kao normalno ili ne, već biste li Vi bili u stanju da
15 nam iznesete još neke pojedinosti o tim posetama iz 1992. godine u smislu ko je
16 dolazio u posetu i kada? Dakle usredsredite se na pitanja.

17 SVEDOK: Ja se ne mogu sada sjetiti - ipak je to 13 godina prošlo
18 vremenski - kad je i ko posećivao u to vrijeme. To je bilo iluzorno. Nisam to
19 bilježio u... u moju... u moju svesku, tako da te informacije ne mogu da... da
20 potvrdimo tačno datume i ko je kad posećivao i koga. Moje su informacije bile
21 tada - ovo što ja sad govorim - iz sredstava informisanja i ja to prenosim,
22 molim Vas. Iza toga stojim i to se može i dokazati - naći sredstva informisanja
23 i da se dokaže dakle i datum tačno, i ko kada i kome je bio u gostima. A ja to
24
25
26
27
28
29
30

1 sada ne mogu potvrditi ovdje eksplicite.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

3 Izvolite, gospodine Gaynor.

4 G. GAYNOR: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

5 P: Zamoliću Vas gospodine, da se usredsredite isključivo na 1992.
6 godinu.

7 Vi ste malopre rekli: "Televizija je također dnevno izveštavala o
8 posetama jedinicama korpusa."

9 Kao prvo, recite nam jeste li Vi na televiziji lično videli - na
10 televiziji ili u nekim drugim medijima - tokom 1992. godine, izveštaje o
11 posetama članova Predsjedništva Republike Srpske komandi korpusa ili jedinicama
12 korpusa?

13 O: Ja se sjećam da je s... da je to televizija prenosila. Sjećam se i
14 pukovnika - bio je do tada i potpukovnik - Pere Čolića, koji kasnije bio i
15 ministar odbrane Republike Srpske. Njega se sjećam. Sjećam se generala Talića,
16 da je primao te u posjetu i da su to bile normalne nama posjete, zapravo,
17 redovite i obavezujuće, je l'. Tačnih datuma ja se sad ne mogu sjetiti jer,
18 zaista, prošlo je 13 godina i... O datumima ne bih jer bojim se da ću
19 pogriješiti datum. Bolje da...

20 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, ovim je završen ovaj deo
21 pitanja. Hvala.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Gaynor.

23 Gospodine Stewart, jeste li Vi spremni za unakrsno ispitivanje?

24 G. STEWART: [simultani prevod] Jesam, časni Sude.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite onda. Počnite.

26

27

28

29

30

1 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

2 Unakrsno ispituje g. Stewart:

3 [Branilac ispituje putem prevodioca]

4 P: Gospodine Selak, u predmetu *Brđanin*, na stranici 12905 zapisnika
5 stoji da Vam je postavljeno pitanje: "Želio bih Vas pitati o tome kakav je odnos
6 bio između vojnog i političkog krila Vlade i želeo bih da se prvo pozabavimo
7 najvišeg nivoa. Dakle kakav je bio odnos između političara na republičkom nivou
8 i Armije, odnosno Vojske, na nivou Glavnog štaba. Drugim rečima, tko je,
9 zapravo, tu imao glavnu reč?"

10 Prvi deo Vašeg odgovora na to pitanje bio je: "Skupština Republike
11 Srpske ili Skupština bivše Jugoslavije bila je vrhunska politička vlast."

12 Dakle kada kažete "Skupština", o bilo kojoj skupštini da govorite, da li
13 treba da shvatimo na osnovu toga što Vi kažete, da je skupština vrhunski organ
14 vlasti ili organ vrhovne vlasti, da Vi, zapravo, mislite na to da je skupština,
15 odnosno parlament taj koji usvaja zakone, a da ih nakon toga vlada mora
16 sprovesti i ispoštovati jednako kao što ih mora ispoštovati i građanin? Da li
17 ste na to mislili?

18 O: Da, na to sam mislio jer je upravo Skupština i donijela odluku o
19 formiranju Vojske Republike Srpske i donijela je Zakon o Vojsci Republike
20 Srpske, koji se kasnije pre...preko Vlade i Ministarstva odbrane i Glavnog štaba
21 sprovodio u djelo. Skupština je davala zadatke koje je armija izvršavala.

22 P: Kad kažete da je Skupština određivala zadatke koje je vojska trebalo
23 da sprovede, Vi, zapravo, ne mislite da su oni usvojili zakone o oružanim

24

25

26

27

28

29

30

1 snagama, a onda prepustili Ministarstvu odbrane i Glavnom štabu da te zakone
2 sprovedu i u praksi?

3 O: Časni Sude, Armija je imala iste ciljeve kao i Skupština. Prema tome
4 zakoni koji su donešeni, to su usa...usaglašavani ranije prije njihovog
5 donošenja i ti... te ciljeve zajedničke je sprovodila sa vojnog aspekta Armija,
6 sa... sa drugog policija i druge institucije, itd., tako da Skupština, koja je
7 zakone donosila, zna se ko ih mora u kom domenu izvršiti i u kom vremenu, jer su
8 ciljevi bili zajednički. U ovom slučaju cilj nije birao sredstva.

9 P: Gospodine Selak, ako skupština usvoji neki zakon kojim se recimo
10 uspostavlja, reguliše železnička infrastruktura, Vi u tom slučaju ne biste rekli
11 da je Skupština ta koja reguliše železnički saobraćaj, ili biste rekli? Šta
12 biste učinili?

13 O: Ima is... ima institucija koja će to sprovesti. Ako je skupština
14 donijela tu odluku, donijela je i rekla je ko će to izvršiti i u kom vremenu.
15 Tako je i u svim državama svijeta. Parlament je taj koji je odlučio o bitnim
16 segmentima funkcionisanja države, a razne institucije to sprovode i jas...
17 izvještavanje preko odbora, poslanika, itd., sve dalje preko institucija, u
18 vremenskom periodu izvještavanje traje i ide do... do skupštine.

19 P: Gospodine Selak, imate li Vi ikakva saznanja o Skupštini Republike
20 Srpske, odnosno o tome da je ta Skupština imala izvršnu moć, izvršno ovlaštenje
21 o pogledu operacija koje su vodile oružane snage?

22 O: Izvršni organ Skupštine je Vlada Republike Srpske, prvo predsjednik
23 Republike, a onda Vlada i kasnije druge institucije, od policije, vojske, itd.

24
25
26
27
28
29
30

1 To su izvršni organi Skupštine. Skupština bira i vladu, i predsjednika, i
2 određuje komandante, itd., i zna se ko joj onda polaže račune, ko joj... ko
3 joj... ko joj izvještava, redovno i vanredno, a to su bile svakodnevne
4 komunikacije jer se živilo na istom prostoru, svakodnevno se komuniciralo. Prema
5 tome informacije su išle od izvršnih organa ka... ka Vladi, Glavnom štabu Vojske
6 Republike Srpske i do Skupštine.

7 P: Gospodine Selak, je li Vaš odgovor da Vi, zapravo, nemate nikakva
8 saznanja o tome, da Vi ne znate da je Skupština imala izvršna ovlaštenja u
9 pogledu operacija koje su vodile oružane snage? Zar nije jednostavnije da kažete
10 da, jednostavno, ne znate?

11 O: Molim Vas, Ustav Republike Srpske je decidan i zna se svačija
12 odgovornost. Prema tome ja u te detalje, zaista, nisam ulazio i nije me ni... ni
13 interesiralo, nisam imao ni... ni potrebe za tim. Regulisano je Ustavom i
14 zakonskim propisima za ponašanje i odgovornost svih organa u... u Republici
15 Srpskoj.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, moram reći, ja nemam nameru
17 da nastavim sa pitanjima na ovu temu, ali moram takođe da kažem da mi nikako
18 nije namera da sa ovim svjedokom ulazim u raspravu o tome je li ispravno reći,
19 kao što to stoji u redu 23 zapisnika, da je izvršno krilo Skupštine, zapravo,
20 Vlada. Mi smo zašli sada u političku teoriju sa ovim svjedokom, u teoriju
21 političkih institucija i imam utisak da smo se udaljili od glavne teme. Osim ako

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vi mislite da treba o ovome dalje da ispitujem svedoka, mi to nemamo nameru.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, ja ne mislim da bi trebalo na tome
3 da insistirate, no svakako je na Vama da odlučite šta hoćete da učinite, no
4 Pretresno veće ne insistira na tome.

5 Dopustite mi da Vam postavim sada jedno pitanje koje će biti malo, da
6 tako kažem, crno-bele prirode. Odnos između vlade i skupštine je sledeći.
7 Zapravo, ako nekome postavite pitanje o odnosu vlade i parlamenta, Vi to pitanje
8 nećete razrešiti time ako budete samo pitali tu osobu da li skupština može imati
9 izvršne ovlasti nad vojskom. Taj Vaš primer u vezi sa železnicom nije dovoljno
10 slikovit. Ne ilustruje dovoljno ovu temu. Nekad je za vladu veoma važno, i u
11 domenu te železnice, da zna da li će Hag i Amsterdam biti spojeni železničkom
12 vezom ili neka dva manja mesta, što ne znači da vlada direktno rešava pitanja
13 vezana za tu infrastrukturu. Dakle ne bih želeo da dođe do bilo kakvih
14 nesporazuma zbog toga što Vi postavljate pitanja kojima tražite samo crno-bele
15 odgovore, a znamo svi da postoje nijanse u stvarnom životu.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, časni Sude, ja se slažem sa Vama u
17 potpunosti.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, nadam se da Vam je ovo bilo dovoljno
2 i da možete sada nastaviti sa ispitivanjem.

3 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hteo bih samo da pitam svedoka da mi
4 pojasni šta je tačno želeo reći kada je izjavio: "Skupština i Vojska su imale
5 iste ciljeve." Dakle moliću svedoka da mi pojasni šta je time hteo reći.

6 SVEDOK: Časni Sude, Srpska demokratska stranka je imala... i Srpska
7 radikalna stranka Republike Srpske su imale stopostotne, ovaj... njihovi članovi
8 bili i Skupština. Armija Srpske republike Bosne i Hercegovine je upravo imala
9 iste ciljeve kao što su imali i poslanici Republike Srpske. Prema tome to je,
10 časni Sude, bio zajednički cilj da se Republika Srpska pripoji, odnosno ostane u
11 sastavu Savezne republike Jugoslavije. To su, uostalom, i dokumenti... Ja imam
12 ovde, časni Sude, i te dokumente koji su - to eksplicitno kaže - želja i namjera
13 da se Bosna i Hercegovina, Srpska republika Bosne i Hercegovine ostane u sastavu
14 i da je to cilj. Ako je Skupština donijela zakon o odbrani, zakon o formiranju
15 Republike Sr... ovaj, Vojske Republike Srpske, onda i ti ljudi koji to rade
16 moraju te ciljeve da ostvare. To sam mislio, časni Sude, kad sam govorio o
17 zajedničkim ciljevima Skupštine Republike Srpske i Vojske Republike Srpske. Iza
18 toga stojim.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Da li to znači - sada kad pročitam
20 Vaš odgovor, rekao bih to - ali da li to znači da Vi smatrate da je vojska, bar

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jednim delom, bila tesno povezana sa SDS-om, jer kažete da je dosta pripadnika
2 vojske bilo u SDS-u? Ja bih samo da preciziram ovo pitanje.

3   Moguće je stvari shvatati na drugačiji način, naprimer reći da je vojska
4 obavezna da poštuje političku neutralnost i da je njen jedini zadatak taj da
5 sprovodi uputstva ili propise koje joj daju recimo vlada, ili skupština, ili
6 ministarstvo odbrane. No sad kada slušam ovo što Vi kažete, ja imam utisak da je
7 vojska, zapravo, bila tesno vezana sa političkom orijentacijom, da je ona bila u
8 službi političkih stranaka i da je delovala u tom smislu. Dakle kakav je Vaš
9 stav, jedan ili drugi?

10   SVEDOK: Časni Sude, tačno je da je vojska bila za i potpuno je
11 podržavala politiku Skupštine Republike Srpske - u potpu... u cijelosti.
12 Nažalost, zločini koji su vršeni i od strane i od armije Vojske Republike
13 Srpske, ali i od paravojnih, paramilitarnih formacija koje su djelovale na tim
14 prostorima u tom vremenu, nikad se niko od tih političara od Skupštine nije
15 javno oglasio da se pozovu na odgovornost naredbodavci, izvršioc i za te zločine.
16 Kamo sreće da ja nisam tu da ovo svjedočim, da se to nije desilo.

17   Dakle vojska je u potpunosti izvršavala zadatke koje je postavljala
18 Skupština, odnosno Srpska demokratska stranka i radi... Srpska radikalna stranka
19 u Bosni i Hercegovini.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

2 G. STEWART: [simultani prevod]

3 P: Da li Vam je poznat jedan jedini slučaj u kojem je Skupština
4 Republike Srpske dala neko naređenje ili uputstvo oružanim snagama u vezi sa
5 time šta treba da učini ili ne treba da učini, osim naravno zakona ili propisa
6 koji se inače u tom domenu donose. Dakle ako ostavimo po strani zakone i
7 propise, znate li da li postoji i jedan jedini slučaj da je Skupština Republike
8 Srpske rekla oružanim snagama šta da rade ili da ne rade?

9 O: Znam samo za jedan slučaj kada je Skupština Republike Srpske tražila
10 od j... od Jugoslovenske narodne armije - to je dokument, mislim, od aprila
11 1992. godine - da se, ovaj, zaštiti srpski narod, da se uključi u zaštitu
12 srpskog naroda svojim aktivnostima i da u tom smislu pomogne i da srpski na... i
13 da se... da se Republika Srpska i krajine, da se... da pomogne Armija u ostanku
14 u Saveznoj Republici Jugoslaviji. Bosna i Hercegovina... Imam taj dokument...
15 imam ovdje. Mislim da ga je... da to i na Sudu predložen taj dokument. To je
16 april 1992. godine. Za druge slučajeve, konkretne, ne znam, da je bilo kad
17 intervenisala u zaštiti svog dostojanstva i da odgovaraju za greške i za zločine
18 počinioci i nalogodavac.

19 P: U predmetu *Brđanin* postavljeno Vam je pitanje, odnosno pitanje Vam je
20 postavila gospođa Korner govoreći o generalu Taliću...

21 G. GAYNOR: [simultani prevod] Moliću da nam kažete stranicu zapisnika.

22 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinjavam se, to je 13.149.

23 P: Dakle postavljeno Vam je pitanje: "Vidimo da je general Talić rekao
24 nešto u smislu da je postojala muslimansko-hrvatska koalicija kako bi se porobio
25 srpski narod. Recite nam, na osnovu onoga što Vi znate o generalu Taliću, da li

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 biste Vi rekli da je on uistinu verovao u to što je govorio na televiziji."

2 Vi ste na to odgovorili: "Da, on jeste u to iskreno verovao zato što je
3 on želeo da dođe do stvaranja Srpske republike Bosne i Hercegovine i učinio je
4 sve što je bilo u njegovoj moći da se taj cilj ostvari. On je verovao da su sva
5 sredstva dobra kako bi se taj cilj ostvario, tako da je ostvarivao odličnu
6 saradnju sa svim političkim strukturama, a posebno sa SDS-om, i tome se niko
7 nije protivio zato što su oni na taj način, zapravo, radili na ostvarenju jednog
8 te istog zajedničkog cilja, a to je bilo uspostavljanje Srpske republike Bosne i
9 Hercegovine. On je čvrsto u to verovao do samog kraja." Kraj odgovora.

10 Gospodine Selak, kada kažete: "oni su imali odličnu saradnju sa svim
11 političkim strukturama, a posebno sa SDS-om", na koga mislite? Ko su ti "oni"?

12 O: To je vojska, štab Krajiškog kor... 1. krajiškog korpusa, na čijem je
13 čelu bio general Talić.

14 Redovno su bile, časni Sude, redovno su bili sastanci, konsultacije sa
15 Kriznim štabom na čijem je čelu bio gospodin Brđanin, i Brđanin je dolazio i u
16 komandu, i njegovi ljudi, kao što je i pukovnik Vukelić, pomoćnik komandanta
17 korpusa za moral, pukovnik Vujnović Gojko, pomoćnik komandanta za organizaciju
18 civilne vlasti. Redovno su oni najviše i odlazili u Krizni štab, razmjenjivali
19 informacije na osnovu kojih su oni donosili odluke - i Krizni štab, i komanda
20 korpusa - u izvršavanju ciljeva za ostvarenje za... za... za pripajanja Srpske
21 republike Bosne... Bosne i Hercegovine Jugoslaviji. Lično sam poznao godinama
22 generala Talića i znam njegovo opredelenje, tako da iza toga stojim čvrsto.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja više nemam pitanja.

2 Zahvaljujem.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Gaynor.

4 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, ja nemam dodatnih pitanja, no
5 jedno proceduralno pitanje: ja molim još uvijek broj dokaznog predmeta za
6 transkript iz predmeta *Brđanin*.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

8 Zaboravio sam da to još nije učinjeno, a treba dodati i to da valja dati
9 broj dokaznog predmeta izjavi po pravilu 92bis.

10 G. GAYNOR: [simultani prevod] Transkript iskaza svjedoka od 15. januara
11 2003. nosi broj P733. Transkript iskaza od 16. januara 2003. nosi broj P733A;
12 17. januar 2003., P733B.; 20. januar 2003. P733C; 21. januar 2003. P733D. 23.
13 januar 2003. je nosio broj P733E, a 24. januar 2003. P733F. Nismo ponudili
14 transkripte iskaza ovog svjedoka iz predmeta *Milošević* na usvajanje.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ja sada molim tajnicu da to
16 razjasni.

17 [Sudije većaju]

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Selak, prvo ćemo imati jednu
19 kraću pauzu. Moguće je da će Sudsko vijeće imati nakon te pauze neka pitanja za
20 Vas.

21 Dakle sada ćemo prekinuti s radom do 11.00 sati.

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim da svi ustanu.

23 ... Početak pauze u 10.35h

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sednica nastavljena u 11.08h

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

3 Izvolite sjesti.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudac Hanoteau, gospodine Selak, ima za
5 Vas još jedno pitanje.

6 Ispituje Sudsko veće:

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine, malo prije ste spomenuli
8 Krizni štab. Htio bih znati da li se sjećate kada je taj Krizni štab oformljen i
9 koje su bile funkcije tog tijela i na koji način je to tijelo promijenilo život
10 na nivou lokalne zajedniceu smislu donošenja odluka i slično. Dakle na koji
11 način je to tijelo unijelo neke novosti u normalni život?

12 O: Časni Sude, krizni štabovi su formirani koncem 1991. godine i
13 početkom 1992. godine na teritoriji koji je pokrivala JNA, odnosno Vojska
14 Republike Srpske. Krizni štabovi su preuze... formirani na nivou Republike
15 Srpske kao Glavni krizni štab, i po općinama i regijama. Svaka općina imala je
16 svoj krizni štab i regije: Bosanska Krajina, Hercegovina, Istočna Bosna, itd...
17 ja... ja sad ne mogu sve poimenično. I svaka opština imala je svoj krizni štab.

18 Taj je krizni štab je bio preuzeo svu vlast, osim vojne vlasti. Dakle
19 svu civilnu vlast su preuzeli... civilnu vlast - govorim od policije do
20 privrede. Dakle sav život se odvijao u organizaciji kriznih štabova. Oni su
21 imali nadležnost svu, osim vojne nadležnosti.

22 A koordinacija na nivou krizni štab - vojska se odvijala od općina,
23 regija do Glavnog štaba i... odnosno i... i Glavnog kriznog štaba Republike
24 Srpske. U kriznim štabovima su bili politički organi, načelnici općina,

25

26

27

28

29

30

1 načelnici policija općina, regija, itd., do gore, Glavnog kriznog štaba, gde su
2 bili isto tako iz... iz sastava Vlade i... i ostalo. Dakle imali su svu vlast i
3 rukovodilo se svim aktivnostima na nivou regija, općina i na nivou Republike
4 Srpske. Bila je svakodnevna saradnja krizni štabovi - Armija. Ja znam za Banja
5 Luku, za Krizni štab Bosanske Krajine koji je... čiji je predsjednik bio
6 gospodin Brđanin. Ispred Armije na sastanke tih krizni... tog Kriznog štaba išao
7 je pomoćnik komandanta korpusa za moral i političko-pravne poslove pukovnik
8 Milutin Vukelić i pomoćnik komandanta korpusa za organizaciju civilne vlasti na
9 teritoriji korpusa pukovnik Vujnović Gojko, i išo je komandant korpusa, jasno,
10 kad... kad... prema... prema pitanjima, odnosno potrebi išao je i... i general
11 Talić i ne... i načelnik njegovog štaba general major Kelečević Boško.
12 Pretpostavljam i siguran sam da su i u drugim regijama isto ponašanje bilo jer
13 to je zajednički cilj bilo stvaranje Republike Srpske, odnosno i tako... i da
14 komunikacije su bile redovne.

15 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine, kažete da krizni štab
16 nije imao ovlasti nad vojskom, međutim kažete da su predstavnici vojnih vlasti
17 ili zapovjednici prisustvovali određenim sastancima kriznog štaba. Koji je bio
18 razlog da su oni bili prisutni tim sastancima? Dakle zašto su vojnici, visoki
19 oficiri, prisustvovali sastancima kriznih štabova?

20 O: Upravo iz razloga radi ostvarenja zajedničkog cilja, časni Sude.
21 Pojavilo se pitanje... jer je armija popunjavana sa ljudstvom sa teritorije gdje
22 je... gdje funkcioniše krizni štab. Armija je koristila i privredne resurse za
23 svoje potrebe. Dakle usaglašavanje zajedničkih pitanja do ostvarenja zajedničkih
24
25
26
27
28
29
30

1 ciljeva, kako doći na tom... u tom domenu u općini, regiji i gore, Glavni štab
2 na nivou Vlade Republike Srpske, odnosno... Dakle to je normalno usaglašavanje,
3 svak sa svog aspekta, koji su problemi i kako da probleme razriješe.

4 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Vi osobno nikada niste bili prisutni
5 jednom takvom sastanku kriznoga štaba?

6 O: Ne.

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam također nekoliko pitanja za Vas,
9 gospodine Selak.

10 Možete li nam nešto reći o zapovjednom lancu, s jedne strane, u
11 Teritorijalnoj odbrani, i s druge strane, na strani JNA ili kasnije VRS-a. Jesu
12 li ti zapovjedni lanci bili potpuno odvojeni ili je između njih postojala
13 komunikacija, i ako je postojala, kakva je to komunikacija bila?

14 O: Časni Sude, zapovjedni lanac komandovanja sa jedinicama Teritorijalne
15 odbrane je išao preko kriznih štabova. Do 1990. godine, časni Sude,
16 Teritorijalna odbrana na prostoru Jugoslavije bila je u nadležnosti republika
17 koje su informirale, i materijalno obezbjeđivale, i izdavale im zadatke: obuka,
18 itd. Armija je pomagala u opremanju i obučavanju sa stručnim kadrovima.

19 Nakon 1990. godine, Skupština Savezne Republike Jugoslavije je donijela
20 odluku da se naoružanje jedinica Teritorijalne odbrane povuče u magacine JNA. Ja
21 sam... lično moja jedinica je u tome učestvovala u zoni moje odgovornosti. To je
22 iz razloga da se Teritorijalna odbrana odvoji od republika jer je procijenjeno
23 da može doći upravo do cijepanja Jugoslavije. Sad, na taj način...

24

25

26

27

28

29

30

1   Kada je... kada su formirani krizni štabovi - govorim o... o Republici
2 Srpskoj - oni su preuzeli odgovornost formiranja, obučava... opremanje i
3 obučavanje jedinica Teritorijalne odbrane. Dio tih jedinica na pojedinim
4 prostorima uključen je u jedinice JNA, odnosno u Vojsku Republike Srpske, a dio
5 je ostao u sasta... Ako nije trebalo ta jedinica da uđe u sastav JN... Armije
6 Republike Srpske, ostala je u odgovornosti kriznog štaba te općine, odnosno te
7 regije.

8   Jedinice Teritorijalne odbrane koje su formirane tada i tzv.
9 dobrovoljačke jedinice koje je odobrio 1991. godine, da se formiraju, general
10 Adžić, komandant... načelnik Generalštaba JNA - taj dokument, časni Sude, ima
11 ovdje i mislim da je... da je... da je i kod Vas - tada je počelo formiranje tih
12 dobrovoljačkih jedinica koje su bile u sa... pod... pod ingerencijom kriznih
13 štabova - ne armije, nego kriznih štabova. Te dobrovoljačke jedinice - mi smo ih
14 nazivali i paravojne, jer su bile paravojne, zaista - one su izvršavale zadatke
15 koje su im postavljali krizni štabovi od općina, regija do gore, Glavnog
16 š...štaba, Kriznog štaba na nivou Srpske republike.

17   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jesu li njihove aktivnosti bile
18 koordinirane sa aktivnostima jedinica JNA ili VRS, ako već te jedinice nisu bile
19 potčinjene vojsci?

20   O: Jesu bile, časni Sude. Bile su aktivnosti koordinirane.

21   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A tko je rukovodio tom koordinacijom,
22 odnosno tko je doista vršio koordinaciju tih aktivnosti? Jesu li to bili krizni
23 štabovi? Je li to bilo zapovjedništvo redovnih vojnih jedinica, zapovjedništvo
24 dobrovoljačkih ili paravojnih jedinica? Dakle tko je rukovodio tom
25 koordinacijom?

26   O: Časni Sude, tom koordinacijom je rukovodio krizni štab, jer jedinice
27 Armije su imale jasne svoje zadatke, a zadatke koje je krizni štab... probleme

28
29
30

1 koje je rješavao, upravo su rješavali te, ovaj, jedinice TO, odnosno
2 para...paravojne... dobrovoljačke, dakle kako su ih zvanično nazvali. Sa njima
3 je rukovodio krizni štab, odno... a popunu starešinama je davala Armija. O tom
4 imaju i zvanični dokumenti, da se traži popuna i odobrava popuna starješinama
5 jedi...jedinica TO i dobrovoljačkih jedinica, sa oficirima, pa naoružanjem,
6 itd... ono sve što treba za tu dobrovoljačku jedinicu ili jedinicu TO.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To predstavlja promjenu u odnosu na
8 situaciju koja je postojala ranije, odnosno u vezi s odnosom koji je postojao
9 između Teritorijalne obrane i Vojske. Dakle biste li Vi rekli da je došlo do
10 promjene u strukturi odnosa između Teritorijalne obrane i JNA?

11 O: Došlo je do promjene.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada bih htio skrenuti Vašu pozornost na
13 neke dijelove iskaza koje ste dali u predmetu *Brđanin*. Jedan dio Vam je već
14 pročitao, no ja ću ga proširiti.

15 Rekli ste u predmetu *Brđanin* sljedeće: "Skupština Republike Srpske ili
16 Skupština bivše Jugoslavije bila je vrhovno tijelo, vrhovno političko tijelo.
17 Glavni štab ili, bolje rečeno, Generalštab JNA ili Glavni štab Vojske Republike
18 Srpske bili su potčinjeni vrhovnom zapovjedniku. Kada se govori o Republici
19 Srpskoj, odnosno gospodinu Karadžiću, on je bio predsjednik Republike i vrhovni
20 zapovjednik Vojske Republike Srpske. Niti jedno drugo tijelo nije imalo ovlasti
21 da rukovodi i zapovijeda vojskom."

22 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ovdje, zapravo, stoji "ni
23 jedno političko tijelo".

24

25

26

27

28

29

30

1 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, verzija koju mi imamo... ovdje
2 stoji "ni jedno drugo tijelo".

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ja gledam relevantnu
4 stranicu.

5 G. STEWART: [simultani prevod] To je stranica 12.907?

6 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da bismo razriješili ovu zabunu, u retku 6
7 se kaže "nema drugih tijela", a u retku 9 "nema drugih političkih tijela".

8 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Prihvaćam ovu ispravku.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavljam. Kada govorite o gospodinu
10 Karadžiću, kažete: "On je bio predsjednik Republike i bio vrhovni zapovjednik
11 Vojske Republike Srpske. Niti jedno drugo tijelo nije imalo ovlasti da
12 zapovijeda i kontrolira vojsku. Hijerarhija je počinjala sa vojnikom na dnu pa
13 do vrha sa vrhovnim zapovjednikom. Tako je funkcionirao lanac zapovijedanja. No
14 osim toga niti jedno drugo političko tijelo nije moglo kontrolirati vojsku."

15 Objasnili ste nam prve retke ovog dijela Vašeg iskaza, gdje kažete da je
16 Skupština bila vrhovno političko tijelo. Možete li nam objasniti kako - ako
17 postoji neka kontradikcija - možete pomiriti prvi dio svojeg odgovora, gdje

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kažete da je Skupština bila vrhovno političko tijelo, u smislu svega onoga što
2 ste već rekli, i posljednji dio Vašeg odgovora, gdje kažete, kada govorite o
3 lancu zapovijedanja, kažete: "Osim toga ni jedno drugo političko tijelo nije
4 moglo kontrolirati vojsku."?

5 Da li razumijete moje pitanje?

6 O: Razumijem, časni Sude. Kad sam govorio na... odgovarao na to pitanje,
7 želio sam da... da dam informaciju da je Skupština Republike Srpske donijela
8 zakon: prvo odluku o formiranju... o formiranju Vojske Republike Srpske, a
9 kasnije je izglasala i zakon o Vojsci Republike Srpske. To je zakonodavna
10 funkcija. Izvršni organi počinju od... -ispred Skupštine - od predsjednika
11 republike, koji je vrhovni komandant, do vojnika... zadnjeg vojnika u jedinici.
12 Naređenje ide od predsjednika, vrhovnog komandanta, do jedinica; izvještavanje
13 obrnutim redom: od jedinica do vrhovnog komandanta. Vjeru... sigurno da je
14 predsjednik Republike imao i obavezu da izvještava Skupštinu o rezultatima
15 izvršenja zadataka koje je vršila Vojska Republike Srpske. Na to sam mislio,
16 časni Sude, kad sam govorio... I ni jedna, zaista, druga institucija nije imala
17 pravo naređivanja vojsci, osim ovog kojeg sam rekao: od... od vrhovnog
18 komandanta do glavnog štaba i dole do nižih jedinica. I tako je u svim armijama
19 svijeta, jer armija ne može imati duplo komandovanje. To bi bila anarhija.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. A u odgovoru odmah nakon toga
21 kažete: "Političke vlasti postavljale su ciljeve i zadatke koje je vojska
22 trebala izvršavati."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 U svojem odgovoru Vi govorite o legislativnim ovlastima, dakle ovlastima
2 da se uspostavi Vojska Republike Srpske. Jednom kada je ona oformljena, da li je
3 i na koji način Skupština i dalje sudjelovala u formuliranju zadataka i ciljeva?

4 O: Ne. Ulogu, tu, je preuzeo - i odgovornost - vrhovni komandant i
5 Glavni štab Vojske Republike Srpske, a Skupština je samo izvještavana o
6 izvršenju i realizaciji zadataka i ciljeva. Dakl, Skupština se nije miješala u
7 rukovođenje i komandovanje, ali je morala dobiti povratnu informaciju jer je
8 Vojska njen organ, njen izvršni organ, a predsjednik Republike kao vrhovni
9 komandant je redovno izvještavao Skupštinu o rezultatima rada i problemima u
10 armiji.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jesu li oni bili u položaju da
12 komentiraju informacije koje su dobivali ili da od vrhovnog zapovjednika,
13 odnosno ministra obrane zatraže da promijene ili prilagode svoje ciljeve ili
14 zadatke?

15 O: Ja nemam te informacije o konkretnim problemima koji su rješavani na
16 nivou Skupštine i pitanjima koji su..., ali vjerujem da je... to je bila
17 normalna procedura u radu Skupštine da je ministar odbrane dao informacije o
18 rezultatima i aktivnostima koje je vojska imala, koje je ostvarila, ciljevima,
19 dokle se došlo s ostvarenjem po pojedinim fazama ciljeva i koji su problemi. To
20 se isto, časni Sude, dešavalo i na nivou nižim, na općinama. Krizni štab općine
21 je redovno komunicirao sa jedinicama i zajednički problemi koji su proistekli,
22 oni su se rješavali na svom nivou. Probleme koje ne mogu riješiti, išlo se na

23
24
25
26
27
28
29
30

1 nivo korpusa, odnosno regije. Ako se tu ne mogu riješiti, išlo se na nivo Vlade
2 i do vrhovnog komandanta, odnosno do predsjednika Skupštine, itd. Dakle počelo
3 je od općina pa do koordinacija i zajedničke aktivnosti.

4 Kad sam malo prije govorio da je Armija koristila kapacitete teritorije,
5 upravo je to dogovarano na nivou kriznog štaba, koliko Armija može dobiti
6 logističke podrške, pod...popuni ljudstva, itd., od liječenja do popune. Ako ne
7 može, da se ide dalje, širenje, da se traži od... Ako se ne može popuniti Armija
8 iz te zone, da se ide na... na veće regije i do nivoa republike. Dakle to je
9 bila koordinacija, svakodnevna, i normalno... i to je... to je funkcionisala.
10 Tako je sistem funkcionisao.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bez obzira na to da li se to ikada
12 dogodilo, no da li je Skupština, kada je razmatrala izvještaj o ciljevima i
13 zadacima, je li Skupština to mogla komentirati? Je li mogla se s time ne složiti
14 i od Vlade zatražiti da se ciljevi i zadaci promijene... ili od vrhovnog
15 zapovjednika? Dakle je li Skupština imala ikakvu kontrolnu funkciju u vezi sa
16 politikom ciljeva i zadataka vojske?

17 O: Časni Sude, skupština je vrhovno državno zakonodavno tijelo kojem se
18 polažu računi, odnosno odgovornost za... od svih organa, od predsjednika
19 republike, vlade pa i do ponašanja, ovaj, institucija armije, tako da je to
20 sasvim normalno. Ako su problemi pri... iste... proistekli problem i očekuju
21 probleme, ta se morala skupština konsultovati i da dâ svoje mišljenje i... i...
22 i svoje sugestije, odnosno nalog kako da se to razriješi.

23 Primjera radi, saradnja između Republike Srpske i Savezne Republike
24 Jugoslavije, cio rat je tekla normalno, ali je to išlo od... preko predsjednika

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Republike, Kriznog štaba, Skupštine do... do Savezne Republike Jugoslavije.
2 Nikada nisu ti... ti odnosi prekinuti, čak i popuna sa starešinama, logistička
3 popuna, itd., a Skupština je to verificovala, ta... tu saradnju. I morala se
4 Skupština izvještavati, redovno, na njenim sjednicama, i o problemima, ako je...
5 i zadacima Armije koji su izvršavani. Ja konkretno primjera, časni Sude, nemam
6 za... za... za Skupštinu, kad se... zasjedanje i koji su problemi pristizali,
7 ali je to tako rađeno jer to je sasvim normalno da Armija odgovara svojoj
8 Skupštini za... za svoj rad i funkcionisanje cijelog sistema odbrane.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

10 Gospodine Gaynor, pitao sam da li bih mogao dobiti dokazni predmet
11 Tužiteljstva 1570 iz predmeta *Brđanin*?

12 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da, imamo taj dokazni predmet. Dakle riječ
13 je o 1572.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, tačno. Ja sam zatražio još jedan
15 dokazni predmet, ali prvo ćemo pogledati ovaj.

16 G. GAYNOR: [simultani prevod] Zbog zapisnika, dokazni predmet P229 iz
17 predmeta *Brđanin* je dokazni predmet P192 u ovom predmetu i mi imamo kopije i tog
18 dokaznog predmeta.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala. Nije mi sasvim jasno da
20 li je riječ o istom dokumentu.

21 Dakle molim da se svjedoku predoči dokazni predmet 1572 iz predmeta
22 *Brđanin*.

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Gospodine Selak, imate li taj dokument pred sobom?

2   O: Da.

3   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U ovom dokumentu iz komande 1. krajiškog
4 korpusa stoji: "U vezi Vašeg strogo povjerljivog naređenja broj 21/15-41 od 25.
5 augusta 1992. godine, u prilogu akta Vam dostavljamo pregled izdatog naoružanja
6 i opreme jedinicama i štabovima TO-a, odnosno strukturama van OS-a", što stoji
7 za oružane snage.

8   Kao prvo, imate li ikakvih saznanja o opremi koja se davala strukturama
9 izvan oružanih snaga?

10   O: Časni Sude, general Hadžić, načelnik Generalštaba Vojske Savezne
11 Republike Jugoslavije još 1991. godine je dao odobrenje da se dobrovoljačke
12 jedinice formiraju i popune sa starješinama i naoružanjem - to je van... van
13 strukture oružanih snaga - da se popune sa... sa naoružanjem i ljudstvom iz
14 Armije upravo u tom cilju. Vojska Republike Srpske upravo je to radila. Izdavala
15 je naoružanje jedinicama Teritorijalne odbrane koje su formirane na nivou općina
16 i regija, dobrovoljačkim jedinicama koje su formirane u općinama i po regijama,
17 kao i drugim sastavima van... van oružanih snaga Vojske Republike Srpske.

18   O tome znam. Ja sam imao problem sa generalom Uzelcem, komandantom
19 Banjalučkog korpusa, koji mi je zahtijevao da popunim dvije jedinice, dvije
20 brigade na Kozari kod Mrakovice sa... sa naoružanjem. To nije bilo u duhu
21 zakona. Nisam izdao oružje, međutim oružje je izdato od jedinica koje su
22 povučene iz Slovenije i Hrvatske preko Bosne, tako da su jedinice popunjene mimo
23 logističke baze koja je imala funkciju tog snabdjevanja.

24   Dakle jedinice Teritorijalne odbrane, dobrovoljačke i druge paravojne

25

26

27

28

29

30

1 su popunjene sa oružjem i drugom vojnom opremom od strane vojske, čak i sa
2 starješinama.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako pogledamo vrstu organizacija koje su
4 dobivale to oružje, vidimo da su većina tih jedinica identificirane kao "STO".
5 Ja vidim ovdje da se na više mjesta spominje "STO". Možete li nam objasniti
6 zašto točno stoji "STO"? Vidite ovdje: "STO Okučani, STO Kostajnica, STO Glina".

7 O: Časni Sude, to je Štab Teritorijalne odbrane općine Okučani,
8 Kostajnica i, dole u Bosni i Hercegovini, Sanski Most, Laktaši, Čelinac - to je
9 sve Bosanska Krajina. Dakle to su štabovi Teritorijalne odbrane koji su dobili
10 to naoružanje i... i drugu opremu. I dole zadnje, "ostali korisnici van JNA",
11 korisnici opreme, to su osta... to su te dobrovoljačke jedinice i drugi sastavi
12 koje su dobivale... koji su formirani od strane kriznih štabova za njihove
13 potrebe.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kažete "druge jedinice izvan JNA", u
15 posljednjoj koloni, a u prijevodu stoji: "drugi korisnici izvan okvira JNA".
16 Možete li, molim Vas, na glas pročitati original kako bismo mogli provjeriti
17 ovaj prijevod. Molim Vas, pročitajte sporo riječi koje stoje na vrhu te kolone
18 kako bismo dobili prijevod.

19 O: "Ostali korisnici JNA". Tako stoji u pregledu ovoga dokumenta.

20 To podrazumijeva da su ostali korisnici, a kad nije potrebno za jedinice
21 JNA, nego koji koriste opremu od JNA. To se misli na ove dobrovoljačke jedinice
22 koje je... koje je general Hadžić odobrio da se formiraju i da se popune.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovdje vidimo jednu referencu koja se
2 razlikuje, a odnosi se na Bosansku Krupu. Ovdje stoji "Brig" i "TO". A kako bih
3 ja to trebao shvatiti, budući da drugdje stoji najčešće štab TO-a?

4 O: Časni Sude, ovdje se... ovo se odnosi na brigadu Teritorijalne
5 odbrane Bosanska Krupa.

6 Naime da... dozvolite mi da pojasnim ovo... ovu informaciju. U to
7 vrijeme su, devedeset... koncem 1991. godine, na sastanku u Banja Luci kojem sam
8 ja prisustvovao, prisustvovao je general Hadžić, donesena je odluka da se
9 formiraju lake brigade po općinama i regijama - brigade Teritorijalne odbrane.
10 Upravo on je ovdje spominje brigadu Teritorijalne odbrane Ključ... Ključ, da..
11 ne Ključ, nego Bosanska Krupa, da.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle oprema nije data štabu
13 Teritorijalne odbrane, nego izravno brigadi. Je li to ispravno shvaćanje?

14 O: Jeste, časni Sude, ali brigada je bila pod komandom štaba
15 Teritorijalne odbrane te općine. Ove druge općine nisu još bile formirale, pa
16 nisu prikazale kao brigadu, nego su dali štabu, a štab je formirao kasnije
17 jedinice, čete, bataljune, brigade, itd. Prema... prema brojnom stanju ljudstva
18 s kojim bi mogô da formira veličinu jedinice, tako je dao štabu.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A oprema koja je predavana štabu
20 Teritorijalne odbrane, da li je ta oprema na koncu mogla završiti i u rukama
21 jedinica koje Vi nazivate dobrovoljačkim ili paravojnim jedinicama?

22 O: Da, časni Sude. Štab Teritorijalne odbrane je upravo naoružavao
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dobrovoljačke i druge jedinice koje je on želio da formira za svoje potrebe...
2 Čak i po kućama, časni Sude, dijelilo se oružje stanovništvu. Ja sam očevidac u
3 općina Derвента da se oružje dijelilo noću po kućama na kojima je napisano crnim
4 velikim flomasterom "S" - srpska. Ljudi koji su dijelili oružje po kućama, kad
5 vide to, ulazili su u kuću i... u kuće i dijelili su to naoružanje. To se je
6 dijelilo masovno u svim općinama od strane štabova Teritorijalne odbrane, pa čak
7 je i Armija u tome učestvovala, u dijeljenju oružja, da se naoruža srpski narod
8 sa... sa lakim naoružanjem.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem na ovom odgovoru.

10 Gospodine Gaynor, rekli ste da nam ljubazno možete pomoći sa dokaznim
11 predmetom 229. Moliću Vas da ga pogledamo.

12 No, prvo moram reći da ovaj dokument kojim smo se upravo bavili nije u
13 spisu u ovom predmetu. Dakle postoje dvije mogućnosti: ili ćete ga Vi ponuditi
14 na usvajanje...

15 G. GAYNOR: [simultani prevod] Pa mi smo spremni da to postane dokazni
16 predmet Optužbe.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim tajnicu da dodijeli broj.

18 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] U redu. To će biti dokazni predmet
19 Optužbe P741.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Gospodine, molim Vas, pogledajte ovaj dokument koji je pred Vama. Tu
2   stoji Sanski Most, u zaglavlju, datum 7. juli 1992. godine. Ovdje je riječ o
3   zaključcima sa sastanka subregije političkih predstavnika određenih općina. I
4   kao što se kaže u dokumentu, upućen je Kriznom štabu autonomne regije Banja
5   Luka, rukovodstvu Republike Bosne i Hercegovine Sarajevo i 1. krajiškom korpusu
6   u Banjoj Luci.

7   Jeste li ikada ranije vidjeli ovaj dokument?

8   O: Jesam, časni Sude.

9   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate li ikakvih saznanja o tome tko je
10   bio prisutan na subregionalnom sastanku na kojem su usvojeni ovi zaključci?

11   SVEDOK: Časni Sude, ja mislim da je sastancima... sastanku ovome...
12   zaključak... na kojem su doneseni zaključci ove subregije - to je znači
13   subregija Bosanske krajine sa opštinama koje su navedeni - to su bili političkih
14   organi srpskog naroda, pretpostavljam stranke... Srpske demokratske stranke i
15   drugih političkih, njihovih, organizacija, jer iz samog teksta se vidi razlog
16   sa... ovaj, njegovog zahtjeva prema Kriznom štabu i prema 1. krajiškom korpusu.

17   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, ali moje pitanje je: imate li
18   ikakvih izravnih saznanja o tome koje su osobe bile prisutne na ovom sastanku?

19   O: Nemam, časni Sude.

20   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle nemate o tome saznanja?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nemam. Nemam.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U ovom dokumentu također vidimo da je on
3 upućen Kriznom štabu autonomne regije Banja Luka, rukovodstvu Republike Bosne i
4 Hercegovine u Sarajevu. Jeste li ikada vidjeli neki slični dokument koji bi bio,
5 između ostalih, upućen rukovodstvu Republike Bosne i Hercegovine? Odnosno jeste
6 li ikada imali prilike vidjeti da se na ovaj način upućuje neki dokument?

7 O: Časni Sude, ja nisam imao prilike vidjeti dokumente slične sadržine
8 upućene direktno - ovdje stoji - "Srpske republike Bosne i Hercegovine", samo
9 ste... izbrisano je, ovaj, između riječi "rukovodstva" i "republike", ovdje
10 stoji Srpske republike Bosne i Hercegovine. Ja te dokumente nisam imao, dok sam
11 bio aktivan, ni...nisam imao u rukama. To sam naknadno do njih, ovaj, imô sam ih
12 ko... na uvidu, al' mi je jasan zahtjev - ovo - jer se to ponavljalo i kasnije u
13 toku... u toku rata, da su upravo tražena, pored ostalog, i iselenje. Imaju
14 dokumenti o zahtevu za iselenje Muslimana i Hrvata sa ovih prostora, upravo
15 zahtjev ove iste institucije, općina, regije, itd. Čak su davali i rokove. U
16 pojedinim dokumentima su davani i rokovi do kad zahtijevaju da se ise
17 Muslimani i Hrvati, a ako do toga ne dođe, da će oni sami u autobuse i kamione
18 potrpiti stanovništvo i dovesti u Banja Luku.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ono što je mene zanimalo jest da li
20 znate još neke dokumente koji bi bili na ovaj način adresirani, no jasno mi je
21 da ne možete reći ništa više o tome.

22 Budući da je ovaj dokument već u spisu, nije ga potrebno ponovno
23 usvajati.

24

25

26

27

28

29

30

1   Gospodine Selak, nemam više za Vas pitanja, no prije no što riječ dam
2 stranama da bi postavile pitanja na osnovi pitanja Sudskog vijeća, daću riječ
3 sucu Hanoteau, koji ima jedno dodatno pitanje.

4   SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Htio bih nešto objasniti, gospodine.
5 Malo prije ste govorili o jedinicama koje su svoju opremu i obuku dobivale od
6 Teritorijalne odbrane i rekli ste da je pritom riječ o paravojnim jedinicama.
7 Jesam li Vas dobro razumio?

8   O: Da, o paravojnim jedinicama se radi.

9   SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] U eventualnim borbenim aktivnostima
10 je li se ikada dogodilo da u istim borbenim aktivnostima sudjeluju i te
11 paravojne jedinice, i regularna republička vojska?

12   SVEDOK: Da. Imali su zajednički cilj. Za neke aktivnosti.... manje...
13 manje složene aktivnosti gdje nije trebala Armija da angažuje svoje snage,
14 upravo su korištene te dobrovoljačke ili, da kažem ,paravojne, znači van Armije.
15 Te su jedinice odrađivale te zadatke: hapšenja, dovođenja u logore,
16 maltretiranje, čak ubijanje ljudi, odvođenje u... paljenje sela, rušenje
17 vjerskih bogomolja, itd. To su najviše radile upravo te paravojne, paramilitarne
18 - da ih tako nazovem - vojne formacije.

19   SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Regularna vojska, da li se ona mogla
20 osloniti u nekim akcijama koje su vodile te paravojne snage? Odnosno da li je
21 postojala situacija da regularna vojska pomaže aktivnostima takvih paravojnih
22 jedinica?

23   O: Da, časni Sude, jer su redovne koordinacije vršene, svakodnevne,
24
25
26
27
28
29
30

1 sa štabom TO, kriznim štabom i jedinicom Armije na tom prostoru, tako da su se
2 dogovarali šta će ko u određenom vremenu i prostoru uraditi.

3 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle ta koordinacija, ta podjela
4 zadataka, da li se to vršilo na nekom sastanku prije no što je do akcije došlo,
5 naprimjer u kriznom štabu, ili su odluke donošene u Glavnom štabu?

6 O: Ne, to je, časni Sude, na... na prostoru kriznog štaba, dogovaranje
7 na... na nivou tih... tih nivoa, krizni štab općine ili regije, i ako... ako se
8 ne mogu dogovoriti, što nije bilo slučajeva, onda bi to moralo ići na krizni...
9 na glavni krizni štab, odnosno na Glavni štab Vojske Republike Srpske, mada do
10 toga ja lično ne znam da je ikad došlo, nego se rješavalo u redovnim
11 kontaktima... svakodnevnim kontaktima jedinica, ovaj, Armije - krizni štab,
12 odnosno štab Teritorijalne odbrane, koji je direktno rješavao konkretan problem.

13 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ima li pitanja koja slijede iz pitanja
15 Vijeća?

16 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naravno, ovo je svjedok tužitelja i oni
18 su ponudili transkripte po pravilu 92bis. Prema tome ne bi li bilo logično da se
19 prvo pruži prilika tužitelju za njegova pitanja, a nakon toga Obrani?

20 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Naravno, nisam primijetio da je tužitelj ustao, no ja se u potpunosti
2 slažem sa sugestijom časnoga Suda.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa dajem riječ tužitelju.

4 G. GAYNOR: [simultani prevod] Da, htio bih se pozabaviti jednim
5 pitanjem. Molim da se svjedoku predoči dokazni predmet P207. Imam ovdje i kopije
6 za Vijeće.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je, zapravo, broj dokaznog predmeta
8 iz predmeta *Brđanina*.

9 G. GAYNOR: [simultani prevod] Ne, ne. To je broj iz ovog predmeta.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Priznajem da sam pogrešio.

11 Nadam se da Vas to ne brine, to što odmah nisam prepoznao dokument čim
12 sam čuo broj.

13 Dalje ispituje g. Gaynor:

14 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

15 P: Gospodine, pogledajte, molim Vas... okrenite stranicu i pogledajte
16 paragraf koji... Zapravo, dokument je od 28. jula 1992. godine. Upućuje ga
17 komanda 1. krajiškog korpusa. Ona ga upućuje Glavnom štabu. Kaže se da je to
18 redovni borbeni izveštaj.

19 Na dnu piše ime pukovnika Zdravka Đurića. Na dokumentu se nalazi pečat.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Skrenuo bih Vam sada pažnju dakle na taj paragraf. Vi ste nešto ranije,
2 svedočeći, rekli da je dolazilo do svakodnevne saradnje između kriznog štaba i
3 Vojske, zatim štaba Teritorijalne odbrane sa kriznim štabom i jedinicama Vojske
4 u kraju. Pretresno veće Vam je skrenulo pažnju na svedočenje sa stranice 12.907
5 iz predmeta *Brđanin*, redovi 16 i 17, gde ste Vi rekli: "Političke vlasti su
6 određivale ciljeve i zadatke koje je vojska trebalo da sprovede."

7   Sad se vratimo na taj dokument koji je pred Vama, gde piše...

8   GĐA PREVODILAC: Prevodilac napominje da nema dokument.

9   G. GAYNOR: [simultani prevod]

10   P: "U gradu Banja Luci i u drugim velikim gradovima postoji sve veća
11 potražnja i sve veće organizovanje odlaska hrvatskog i muslimanskog
12 stanovništva. Mi smatramo da opštinske i regionalne vlasti treba da ulože više
13 napora u tom smislu."

14   Ja bih Vas sada zamolio da Vi prokomentarišete ovaj deo dokumenta.

15   O: Časni Sude, ovo je redovni borbeni izveštaj komande korpusa Glavnog
16 štabu Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine. Ova tačka 3 upravo potvrđuje
17 ono da je Srpska republika, njeni svi organi, upravo su išli na tome na
18 iseljavanju hrvatskog i muslimanskog stanovništva sa prostora koje smatraju
19 da... da treba da bude Srpska re... Srpska republika.

20   To je bilo u vi... ima više dokumenata koji... koji ovo potvrđuju. Čak
21 su pojedine općine zahtijevale i vremenski da se to ograniči. Ako do toga ne
22 dođe, kao što je općina Sanski Most, ako do toga ne dođe, da će oni autobusima

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 dovesti stanovništvo u Banja Luku da Krizni štab autonomne regije Bosanska
2 krajina to riješi onda u Banja Luci. Dakle ovo je samo odraz politike koja se
3 provodila u odnosu prema... za iselenje hrvatskog i muslimanskog stanovništva...
4 stanovništva sa tih prostora. I to je tako rađeno to...

5 U Banja Luci je ostalo koncem rata nešto oko 2.500 Bošnjaka i nešto
6 veoma mali broj Hrvata - od predratnih 40.000.

7 G. GAYNOR: [simultani prevod] Nemamo više pitanja, časni Sude.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Gaynor.

9 Izvolite, gospodine Stewart.

10 Dalje unakrsno ispituje g. Stewart:

11 [Branilac ispituje putem prevodioca]

12 P: Gospodine Selak, na samom početku, kada je Pretresno veće počelo da
13 Vas ispituje, sudija Hanoteau Vam je postavio jedno pitanje u vezi sa kriznim
14 štabovima i Vi ste na to pitanje nadugačko odgovorili i govorili ste o kriznim
15 štabovima, o tome kako su formirani krajem 1991., početkom 1992. godine na
16 teritoriji koju je pokrivala JNA, odnosno Vojska Republike Srpske, da su krizni
17 štabovi formirani na nivou Republike Srpske, itd.

18 Kao prvo, gospodine Selak, recite nam jeste li Vi lično proučavali
19 pitanje kriznih štabova u Republici Srpskoj.

20 O: Časni Sude, ja sam kao profesionalni vojnik i komandant logističke
21 baze... upravo me je taj problem opterećivao, jer sam morao ostvarivati... Moji
22 organi... mi smo ko...koristili teritoriju Bosanske krajine - u smislu, mislim
23 privrede, organizacije... radne organizacije - za obez... za logističko
24 obezbjeđenje jedinica Armije. Dakle korištena je teritorija, i mene je lično

25

26

27

28

29

30

1 interesiralo, i moje organe, sa kojim... sa kojim institucijama da stupamo u
2 kontakt radi rješavanja tih problema. To su upravo krizni štabovi koji su imali
3 svu vlast u zoni svoje odgovornosti. Prema tome ti krizni štabovi su me
4 interesirali i bio sam u toku informiranja.

5 Ne znam poimenično ljude. Znam za... za Banja Luku, da je predsjednik
6 bio, ovaj, Brđanin, itd., i da su organi korpusa isto tako išli svakodnevno, a
7 moji su saradnici išli po općinama, odnosno radnim organizacijama radi
8 korišćenja logistike, odnosno i popune sa ljudima za jedinice logističke baze,
9 odnosno logistiku za jedinice korpusa i drugih jedinica u zoni odgovornosti koje
10 je pokrivala logistička baza koju sam ja rukovodio.

11 P: Gospodine Selak, sa koliko ste kriznih štabova 1991. i 1992. godine
12 Vi lično imali kontakata?

13 O: Časni Sude, da budem iskren i da Vam kažem konkretnu informaciju, bio
14 je problem mog odlaska po tim općinama upravo jer sam ja Musliman. Zaziranje,
15 odnosno moji problemi su nastali upravo devedeset... koncem 1991. godine i
16 narasli su 1992. godine. Konkretan... konkretan slučaj: kada smo trebali
17 preuzeti savezne robne rezerve goriva kod Prijedora, ja sam sa grupom mojih
18 stručnjaka trebao da idem da vidim ne samo gorivo, nego ulje i masti za... za
19 borbena vozila. Moj pomoćnik i zamjenik, odnosno načelnik mog štaba, pukovnik
20 Čendić Rade, Srbin, iz Srbije rodom, mi je rekao: "Vi tamo nećete ići. Vaš je
21 život u pitanju." Od tog momenta ja sam... i ja sam izbjegavao i /nerazgovetno/
22 da nisam dobro došao. Išli su moji saradnici, al' su mene oni izvještavali
23 povratno kako su riješili i šta su riješili.

24 P: Gospodine Selak, je li to odgovor na pitanje koje sam Vam ja postavio
25 malopre, a to je: sa koliko ste kriznih štabova imali kontakata 1991., 1992.?

26 O: Moji ljudi su... moji saradnici, kažem, moji saradnici su išli po
27
28
29
30

1 svim kriznim štabovima, odnosno po... po svim općinama gdje je Armija bila
2 locirana, radi rješavanja logističkih problema. Ja poimenično ne mogu... ali u
3 zoni odgovornosti pozadinske baze Banja Luka je bila Bosanska Krajina. Dakle
4 koliko je, kada i koji od saradnika, stručnih organa išao, ja to ne mogu da
5 potvrdim jer to je ipak veliki broj i ne želim da... da netočne informacije
6 dajem.

7 P: Gospodine Selak, ja Vam pitanje postavljam sada po treći put. Molim
8 Vas da odgovorite. Sa koliko ste kriznih štabova Vi 1991. i 1992. godine lično
9 imali kontakata?

10 O: Ja sam imao samo jedno dva kontakta sa gospodinom Brđaninom, a sa
11 općinskim štabovima, kriznim štabovima nisam imao posla. Ja lično nisam. U Banja
12 Luci sa Brđaninom jesam, ali sa... sa ostalim nisam.

13 P: Dakle kada kažete, a to je na stranici 24, u redu 12, pred kraj
14 jednog poduzetog odgovora, kada kažete: "Ja pretpostavljam da su u drugim
15 oblastima stvari bile organizovane na sličan način zato što je zajednički cilj
16 bio stvaranje Republike Srpske." Dakle to je za Vas temelj za tvrdnju da ono što
17 se dešavalo u vezi sa kriznim štabovima širom Republike Srpske, da je to vezano
18 za postojanje tih zajedničkih ciljeva.

19 O: Da, to su zajednički ciljevi kriznih štabova i armije Vojske
20 Republike Srpske. Prema tome tu nema ništa... nikakve dileme u tome.

21 P: Govorili ste o dobrovoljačkim jedinicama. To je na stranici 28, u
22 redu 8. Kažete: "Ove dobrovoljačke jedinice, koje smo nazivali i paravojnim
23 jedinicama jer su one zapravo to i bile, dakle one su sprovodile zadatke koje su
24 im određivali krizni štabovi u opštinama, okruzima," itd.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak. Bilo bi dobro da pre no
2 što krenete dalje, s obzirom da ste pomenuli neke stranice zapisnika... Kažete
3 na stranici 24, u redu 12 da je pred kraj jednog podužeg odgovora stajalo to što
4 ste Vi citirali, ali kod mene ovde na stranici 24, u tom redu stoji: gospodin
5 Gaynor čita... gdje je pročitao, zapravo, iskaz svedoka od 15. januara, i to je
6 zapravo dokazni predmet P733. Tako da mi nije baš lako naći na šta se Vi
7 pozivate.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, možda sam pogrešio pri davanju
9 referenci, časni Sude. Izvinite, samo trenutak.

10 Zapravo se radi o stranici 26.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Ne znam šta nije u redu, da li sa mojim
13 vidom ili sa mozgom, ali očito da sam pogrešio. A moglo bi da bude problema i sa
14 jednim, i sa drugim.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nadajmo se da je sve u redu za Vas.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Dakle, treba mi sad malo vremena da nađem
17 gde sam stao malopre. Da, to je bila stranica 28, red 14... odnosno 8.

18 P: Pročitao sam Vam rečenicu... ono što ste rekli: "Te dobrovoljačke
19 jedinice, odnosno paravojne jedinice - jer je to ono što su one bile - one su
20 sprovodile zadatke koje su im određivali krizni štabovi, regionalni, opštinski
21 ili okružni," itd.

22 Pozabavimo se prvo zadacima koje su im određivali krizni štabovi u
23 opštinama, okruzima. Tu je situacija ista kao ona koja je postojala, a koju ste

24

25

26

27

28

29

30

1 nama konkretno opisali, u Banja Luci. Znači da je Vaša tvrdnja da su oni
2 sprovodili zakone koje su im određivale opštine i okruzi zasnovana na
3 pretpostavci o postojanju zajedničkih ciljeva.

4 O: Da. Zajednički su ciljevi bili. To su bili izvršni organi općina,
5 odnosno općinskih kriznih štabova, upravo za izvršenje najprljavijih radnji,
6 maltretiranja, ubijanja, hapšenja, rušenja objekata, ali je u rušenju objekata
7 pomagala i vojska davanjem stručnih organa, davanjem eksploziva. Tako su
8 porušene sve džamije - njih 17 u Banja Luci - u vremenskoj distanci od 15 dana
9 od jedne do druge, i katoličke crkve, itd. Dakle te paramilitarne, odnosno
10 dobrovoljačke jedinice su vršile one najprljavije radnje što armija ne bi mogla
11 stići sama uraditi.

12 P: U drugom delu te rečenice kažete: "Te dobrovoljačke jedinice su
13 sprovodile zadatke koje im je određivao Krizni štab Republike Srpske."

14 Recite nam sada imate li Vi ličnih saznanja o tome da je Krizni štab
15 Republike Srpske nekoj od paravojnih jedinica dao neki zadatak.

16 O: Ja te informacije, te dokumente nemam, ali što je krizni štab radio u
17 općini, u regiji, to je morao... informacije su išle do Glavnog kriznog štaba.
18 Prema tome ta subordinacija, odnosno informacija od Glavnog štaba i obratno su
19 bile svakodnevne, i od izvještavanja do... do naređivanja, tako da to se
20 podrazumijeva da je... da je to išlo redovno i da je teklo za cijelo vrijeme
21 rata u Bosni i Hercegovini.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste Vi ikada lično takve informacije ili naređenja videli da
2 dolaze u Krizni štab Republike Srpske?

3 O: Ne, časni Sude. Ja sam izjavio isto da na sastancima komande korpusa,
4 kod komandanta korpusa, ranije sam prisustvovao u 7.00 sati, kad su prisutni
5 svi, a nakon... u 1992. godini sam pozivan u 7.30h. Za tih pola sata su obrađene
6 informacije koje ja kao Bošnjak, odnosno Musliman, nisam smio - i komandant baze
7 - nisam smio čuti. Tako da su rješavali ta pitanja van mog prisustva... prije
8 mog prisustva. Ja nisam bio prisutan kad su donošene te odluke i te informacije
9 slate - ni na jednom sastanku - što je i logično, jer bio sam politički
10 nepodoban... nacionalno nepodoban.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Nemam više pitanja.

12 Ispituje Sudsko veće:

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam još jedno pitanje u vezi sa ovom
14 posljednjom stvari koju ste rekli. Vi ste govorili o tome da se razgovaralo o
15 nekim stvarima dok Vi još niste bili prisutni. Kako to da ste znali šta se
16 dešavalo dok Vi niste bili tu?

17 O: Časni Sude, moje kole... Ja sam čitav rat ostao u Banja Luci jer sam
18 imao zabranu iseljavanja iz Banja Luke od komandanta korpusa - i kad otišô u
19 penziju - generala Talića. To moje kolege oficiri u Banja Luci nisu znali, da
20 imam zabranu, i mojim boravkom u Banja Luci smatrali su da sam ja svjesno ostao.
21 I u kontaktima sa mojim kolegama oficirima, upravo smo pitanje, ovaj,
22 razmatrali, pored o...ostalih pitanja - i politička, i vojna, itd. - i oni su
23 mene tada, i svjesno, i nesvjesno informisali o... o zbivanjima u... i u regiji,
24
25
26
27
28
29
30

1 i na nivou... višem. Tako sam dobio informacije od mojih kolega oficira i
2 sugrađana Banja Luke koji su... s kojima sam kontaktirao.

3 [Sudije većaju]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Sudac Hanoteau ima još jedno
5 pitanje za Vas.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine svjedoče, imam još jedno
7 pitanje.

8 Htio bih Vas dakle pitati sljedeće: kada bi jedna dobrovoljačka
9 formacija ili paravojna formacija bila angažirana, Vi ste mi rekli u odgovoru na
10 jedno moje pitanje da je angažman takvih formacija bio rezultat odluka koje su
11 se donosile u Glavnom štabu. Mogu li shvatiti da takva zapovijed Glavnog štaba
12 da se angažiraju ovakve snage, da je to, zapravo, bio rezultat odluka kriznog
13 štaba? Odnosno može li se zaključiti da je krizni štab bio direktno uključen u
14 donošenje odluka o tome koje snage će se boriti na kojem mjestu?

15 G. STEWART: [simultani prevod] Ja znam da časni Sud ne voli kada ustanem
16 u trenutku dok suci postavljaju pitanja, no ja bih, uz dužno poštovanje
17 sugerirao, da bi trebalo reći o kojem je kriznom štabu riječ kako ne bi došlo ni
18 do kakve zabune.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ja ne želim generalizirati. Ja
20 govorim o Kriznom štabu, gospodine, u kojem ste u zajednici, odnosno u općini

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gdje ste Vi djelovali.

2 O: Časni Sude, Krizni štab općine, ako govorim o Banja Luci, je imao u
3 svojoj ingerenciji rukovođenja jedinice policije, civilne policije, i ove
4 dobrovoljačke jedinice koje... koje je... koje je...koje je naredio... koje je
5 on formirao. Te jedinice nisu išle direktno u učestvovanje u... u... u
6 oružanoj... u borbi sa drugom stranom, sa... sa armijom Republike Hrvatske
7 ili... ili Bosne i Hercegovine, itd., nego su i upravo vršile one radnje koje
8 policija - ako govorimo o Banja Luci - nije mogla uraditi. To je iseljavanje,
9 oduzimanje, pljenidba opreme, rušenje objekata, itd.

10 Dakle te paravojne organizacije Armija jest opremila, dala oružje i
11 opremu. Čak je Armija, časni Sude, 1991. godine dala i helikoptere policijskim
12 organima Banja Luke - vojne helikoptere, pored druge opreme. Taj /nerazgovetno/
13 dokument postoji ovde. Dakle Armija je naoružala, ali se nije miješala u
14 detalje, izvršenje njihovih zadataka. To je bio... to je bila ingerencija
15 kriznog štaba određene regije, ako sam bio dovoljno jasan. Dakle Armija nije
16 rukovodila tim jedinicama, nije im komandovala. Opremila, obučila - da. Obuka je
17 vršena, kad govorimo o Banja Luci, časni Sude, na poligonu Manjača. Ča... To je
18 vojni poligon Manjača, koji je bio za obuku tenkista Jugoslovenske narodne
19 armije. Kasnije je bio logor ratnih zarobljenika. Tu su vršene obuke paravojnih
20 organizacija, Crvene beretke, itd., kojim je rukovodio tada pukovnik Bogdan
21 Subotić, kasnije ministar odbrane Vlade Republike Srpske. I general Talić je
22 1991. godine, 1. juna, naredio da se povuku te paramilitarne organizacije s

23
24
25
26
27
28
29
30

1 obuke sa Manjače jer se upravo tada formirao logor ratnih zarobljenika na
2 poligonu Manjače.

3 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle molio bih Vas da mi date
4 precizni odgovor na moje precizno pitanje. Da bi se angažirale paravojne
5 formacije, da li je bila potrebna odluka kriznoga štaba?

6 O: Da.

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Radi zapisnika, stranica 52, redak 11.
9 Ovdje je riječ o tenkovima, odnosno tenkovskoj jedinici korpusa, a ne o udarnoj
10 jedinici korpusa.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Da li bih ja mogao postaviti jedno
12 pitanje na osnovi pitanja suca Hanoteaua?

13 Dalje unakrsno ispituje g. Stewart:

14 [Branilac ispituje putem prevodioca]

15 P: Posljednje pitanje suca Hanoteaua bilo je: "Da bi se angažirale
16 paravojne formacije, da li je bila potrebna odluka kriznog štaba." Vi ste rekli:
17 "Da."

18 Pa, ja ću Vam sada međutim sugerirati sljedeće: paravojne snage u
19 velikoj većini situacija djelovale su potpuno samostalno i nije bila potrebna
20 nikakva odluka da bi one nešto učinile. One su činile ono što su htjele. Slažete

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 li se sa mnom?

2 O: Časni Sude, to nije tačno. Kako može jedna grupa ili pa...
3 organizacija, parav... naoružana da djeluje na teritoriju jedne općine gdje
4 ima policija, gdje ima vojska, mimo znanja i odobrenja organa... legalnih organa
5 vlasti? To, časni Sude, nije tačno, nego isključivo... isključivo u nadležnosti
6 kriznih štabova, općinskih, od mjesnih zajednica pa do općina, regije, itd.

7 O: Gospodine, u Vašem odgovoru sadržano je jedno pitanje. No da li Vi
8 kažete da nisu u Banjoj Luci postojale aktivnosti, recimo 1992. godine, dakle
9 aktivnosti paravojnih snaga koje bi se odvijale izvan okvira odluke Kriznog
10 štaba?

11 P: Časni Sude, u hotelu "Bosna" u Banja Luci je boravio štab Crvenih
12 beretki, takozvanih. To je paravojna organizacija. U Banja Luci su boravili i
13 pripadnici tzv. srpskih odbrambenih snaga. Ti pripadnici su uz znanje organa
14 vlasti čas postavljali barikade na pojedinim pre... putnim pravcima. Pred
15 kasarnom "Kozara" - u toj kasarni je bila i oklopna brigada, itd., i još druge
16 jedinice - prodavali su u toku dana, dakle skoro legalno, prodavali su oružje
17 stanovnicima koji su se tu nalazili. Dakle oni su djelovali, ali ni jedan od tih
18 pripadnika nije uhapšen od strane organa legalne vlasti da spriječi takvo
19 ponašanje. Ja nisam čuo za hapšenje i za sprečavanje njihovo. Kažem, boravak
20 njihov je bio u hotel "Bosni", u kom sam i ja mjesec dana boravio kao načelnik
21 grupe za saradnju sa snagama Ujedinjenih nacija, pa sam kasnije smijenjen s te
22 dužnosti. U mom... dakle do moje kancelarije, mog ureda, bile su i kancelarije
23 paravojnih organizacija Crvene beretke. A obuka njihova je vršena na poligonu
24 Manjača kod Banja Luke, 28 kilometara od Banja Luke.

25 G. GAYNOR: [simultani prevod] Časni Sude, prije no što krenemo dalje,
26
27
28
29
30

1 htio bih nešto reći. Riječ je o pogrešci u prijevodu. Na stranici 54, u retku 2,
2 spominju se Zelene beretke.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to ne zvuči logično.

4 G. GAYNOR: [simultani prevod] Mislim da je svjedok rekao "Crvene
5 beretke".

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle kada ste govorili o hotelu u
7 Banjoj Luci, mislili ste na Crvene beretke?

8 SVEDOK: Crvene beretke.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Vidim da je ova diskrepancija u boji...
10 da smo je uočili i gospodin Gaynor, i ja. Bilo je jasno da govorimo o srpskim
11 paravojnim snagama.

12 P: No, gospodine Selak, više nego jednom ste u nekoliko posljednjih
13 minuta rekli kako su vlasti bile svjesne, znale su za te aktivnosti, no moje
14 pitanje nije glasilo da li su one znale za te aktivnosti, nego je moje pitanje
15 se odnosilo na zapovijedi, na naloge. Dakle, želite li Vi reći da 1992. godine
16 nije bilo aktivnosti paravojnih snaga Srba koje bi se odvijale izvan okvira
17 naloga ili zapovijedi iz kriznog štaba?

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 O: Ja zapovijedi Kriznog štaba, konkretno, nisam imao uvid u njih, ali
2 Armija nije vršila istjerivanja stanovništva - govorim o Banja Luci - i
3 prijetnji, itd., nego su upravo vršili ti... pripadnici tih organizacija. Bio je
4 čuveni crveni kombi koji je usred dana, a pogotovo po noći, hapsio ljude,
5 maltretirao. Nađeno je desetine ljudi u rijeci Vrbas ubijenih. Nikad to policija
6 nije istražila. To su upravo radile te paravojne organizacije. Tko je njima dao
7 ciljeve, zadatke, ako nije Krizni štab ili... ili neko iz tog Kriznog štaba?
8 Konkretno, ja... Armija nije vjerovatno. Armija se nije u to... bar u takve
9 sitne - kažem sitne - operacije upuštala. To su određivale te dobrovoljačke
10 jedinice, a one su bile u sastavu i u... u pod ingerencijom kriznih štabova,
11 općina, itd. To je tačno i to... to može potvrditi svaki građanin koji je živio
12 na tom prostoru.

13 P: Gospodine Selak, no Vi osobno ne znate da li je itko tim formacijama
14 izdavao zapovijedi?

15 O: Pa, onda je to anarhija vlasti. Kako može da se u... u... na
16 prostoru, molim Vas...

17 P: Gospodine Selak, molim Vas, odgovorite na moje pitanje. Ja ne želim
18 od Vas čuti ikakve spekulacije. Ja Vama tvrdim: Vi osobno ne znate da li je toj
19 formaciji itko izdao bilo kakve zapovijedi.

20 O: Nisam bio prisutan kad su izdavane zapovijedi, kad su formirane, ni
21 ko im je dao zadatak. Prema tome zaključak je: ako su na prostoru jedne općine,
22 zna se ko ima vlast u toj općini i ko je mogô da to reguliše. To je Krizni štab.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle sutra.

2 Prije no što završimo sa radom, htio bih pročitati jednu odluku. Radi se
3 o odluci u vezi sa dva kompleta dokaznih predmeta o kontekstu i o dosjeu o
4 Brčkom. Ova odluka također sadrži uputstvo o radu sa dosjeima po opštinama.

5 Ovo je odluka u pogledu uvrštenja u spis dokaznih predmeta o kontekstu
6 za svedoke 73 i 84, kao i o uvrštenju dosjea za opštinu Brčko. Pretresno veće
7 koristi ovu priliku da izda smernice za dostavljanje i uvrštenje preostalih
8 dosjea.

9 Što se tiče dokaznih predmeta o kontekstu korištenih za svedoke 73 i 84,
10 Pretresno veće podseća da su oni bili provizorno uvršteni u spis 19. aprila
11 2005. godine i da je Odbrana imala priliku do 9. maja da uloži prigovore na to,
12 što nije učinila.

13 Pretresno veće, pre svega, želi da naglasi da, da bi se uvrstili u spis,
14 svi dokumenti o kontekstu moraju biti uistinu od pomoći za bolje shvatanje
15 svedočenja svedoka, kao i za rešavanje pitanja centralnih, ključnih za ovaj
16 predmet.

17 Pretresno veće je pregledalo materijale koje je dostavilo Tužilaštvo u
18 vezi sa svedocima 73 i 84 i uverilo se da oni ispunjavaju ove kriterijume te su
19 stoga uvršteni u spis.

20 Sada ćemo se pozabaviti dosjeom za Brčko.

21 Dana 26. aprila Optužba je Odbrani dostavila dosje za Brčko. Dana 12.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 maja Odbrana je svoje primedbe dostavila Optužbi, a onda te primedbe prosledila
2 i Pretresnom veću 15. maja. Dana 19. maja Pretresno veće je privremeno uvrstilo
3 u spis dosje za Brčko.

4 Odbrana nije uložila prigovor na uvrštenje ovog dosjea, ali je iznela
5 nekoliko predloga kako bi se poboljšala upotrebljivost ovog dosjea, između
6 ostalog: da se poveže sa već uvrštenim dokaznim predmetima, da se naprave
7 dvostranične kopije dosjea, da se dostavi hronologija na CD-u sa *hiperlinkom*, da
8 se ta hronologija prevede na B/H/S, da se u dosje uključi i karta opštine, zatim
9 indeks, popis ključnih ličnosti opštine i lista... tekuća lista, koja se može
10 ažurirati, svedoka koji su već saslušani i koji će biti saslušani u vezi sa
11 svakom opštinom sa datumom i referencama stranica i spiskom dokaznih predmeta
12 uvrštenih u spis po opštini. Odbrana također predlaže da se ova hronologija
13 napravi tako da se može ažurirati u svakom trenutku kako bi u nju mogli da se
14 uključe i dokazni predmeti Odbrane.

15 Pretresno veće smatra da bi ovi dosjei po opštinama morali da sadrže
16 samo ona dokumenta koji su od stvarne pomoći za odlučivanje po pitanjima koja su
17 ključna za ovaj predmet i za bolje razumevanje dokaza koji su već uvršteni u
18 spis za svaku od opština.

19 U tom smislu, Pretresno veće je pregledalo sve materijale u vezi sa
20 opštinom Brčko i uverilo se da oni ispunjavaju gore navedene kriterijume. Stoga
21 su ovi dokumenti uvršteni u sudski spis. Pored toga Pretresno veće poziva
22 Optužbu da izađe Odbrani u susret koliko god je to moguće tako što će odgovoriti
23 na njene zahteve iz podnesak od 12. maja.

24
25
26
27
28
29
30

1   Moguće je da je to iz razloga što Pretresno veće i Odbrana imaju
2 različite radne metode i sistem arhiviranja, ali, u svakom slučaju, ono što
3 Odbrana traži da se učini sa ovim dosjeima nije nešto što Pretresno veće smatra
4 od ključne važnosti za svoje potrebe. Stoga Pretresno veće misli da se može
5 zadovoljiti time da mu se ti dokazni predmeti dostave u svom neutralnom obliku,
6 uz jedan neutralni indeks, odnosno popis sadržanih dokumenata. Sve ono ostalo
7 što je tražila Odbrana može se zasebno dostaviti Odbrani i ne treba da bude
8 uvršteno u spis zato što samo po sebi ne predstavlja dokazni materijal. Drugi
9 razlog zbog čega Pretresno veće insistira na tome da se ovo učini na ovaj način
10 je to što nam već ponestaje vremena. To će postati očito, ako već nije, vrlo
11 brzo.

12   I zato ću se u narednom delu ovog izlaganja pozabaviti rasporedom
13 uvrštavanja preostalih dosjea.

14   Kao što je naloženo u okvirnom rasporedu od aprila, Optužba mora
15 završiti svoje izvođenje dokaza najkasnije do 22. jula 2005. godine. Uvrštenje
16 ovih dosjea je nešto što mora biti obavljeno dosta pre 22. jula 2005. godine
17 kako bi strane i Pretresno veće imale vremena da se pozabave svakim pitanjem
18 koje bi se moglo postaviti u vezi sa tim dosjeima.

19   Po mišljenju Pretresnog veća, sada je nužno propisati postupak rada sa
20 dosjeima kako bi se sve to uklopilo u raspored suđenja. Također je nužno
21 ograničiti količinu dokaznih materijala koji se mogu uvesti putem ovih dosjea
22 tako da i Odbrana, i Pretresno veće mogu bolja planirati i obavljati svoj
23 nedeljni rad.

24   Pretresno veće je donelo odluku o dosjeima koji preostaju, i ona glasi:

25
26
27
28
29
30

1 Prva tačka: Optužba treba da podnošenje ovih dosjea po opštinama razloži
2 u sedam faza. Naredni set dosjea po opštinama treba da se preda sada, u petak
3 27. maja, a posljednji set dosjea po opštinama treba da se preda u petak 8.
4 jula. To znači da pred sobom imamo ukupno sedam petaka i da svakog petka tokom
5 tih sedam nedelja treba da se dostavi otprilike pet dosjea. Kažem otprilike,
6 zato što ukupno ima 36 opština. Nijedan dosje neće biti prihvaćen nakon 8. jula.

7 Druga tačka: Broj dostavljenih dokumenata ne sme prelaziti deset
8 dokumenata po dosjeu, odnosno 250 dokumenata ukupno, uključujući i dosje za
9 Brčko. Na Optužbi je da napravi najbolji mogući izbor dokumenata koji, po njenom
10 mišljenju, kao što smo već rekli, mogu biti stvarno od pomoći za odlučivanje o
11 ključnim pitanjima za ovaj predmet i bolje razumevanje iskaza svedoka i dokaznih
12 predmeta već uvrštenih za svaku opštinu. Pretresno veće može ovlastiti Optužbu
13 da pređe to ograničenje od deset dokumenata po dosjeu, ali ako za to postoji
14 dobar razlog. Što se tiče obimnih dokumenata, Optužba na uvrštenje treba da
15 ponudi samo one delove koji su relevantni za predmet.

16 Treća tačka: Svaki svežanj, odnosno svaka grupa od tih pet dosjea će
17 biti dostavljena Odbrani i Pretresnom veću u isto vreme. Zatim će svaki dosje
18 dobiti privremenu oznaku i nakon što prođe sedam dana od dostavljanja dosjea,
19 smatrat će se da su oni i konačno uvršteni u spis ako u tom roku Odbrana ne
20 uloži prigovor, odnosno Pretresno veće. Što bi eventualno dovelo do odgađanja i
21 nekih izmena u dosjeu.

22 Četvrto: Podsećamo Optužbu da, u skladu s ovim što smo već ranije rekli,
23 Odbrani dostavi sve ono što je tražila, ako joj vreme to omogućava.

24
25
26
27
28
29
30

1 Ovim je završena odluka Pretresnog veća o predmetima o kontekstu i
2 fajlovima po opštinama.

3 Time je odluka završena.

4 Izvolite.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Imam nekoliko stvari koje bih htio reći,
6 ako imamo nekoliko minuta na raspolaganju.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Imamo još nekoliko minuta na
8 raspolaganju što se tiče traka.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, riječ je o sljedećem: način
10 na koji smo se baviti svjedočenjem ovog posljednjeg svjedoka je, po mišljenju
11 Obrane, nezadovoljavajući. To je svjedok po pravilu 92bis. Tu imamo više od
12 1.000 stranica transkripta. I kada svjedok dođe na unakrsno ispitivanje, Obrana
13 bi trebala imati kontrolu nad time o čemu će unakrsno ispitivati. Za Obranu je
14 to vrlo važno.

15 Ako se onda suočimo s mogućnošću da će Vijeće odlučiti ispitati bilo
16 koje područje iz tih više od 1.000 stranica, teret pripreme sa naše strane
17 postaje ogroman.

18 Dakle praktična sugestija s tim u vezi bila bi sljedeća - ja ne želim
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sugerirati da imamo isti status - ali želio bih reći sljedeće: Vijeće često
2 insistira na tome da, naročito u vezi sa svjedocima po pravilu 92bis, Obrana
3 mora naznačiti o kojim će stvarima postavljati unakrsna pitanja. Pa, mogu li
4 onda ja sugerirati da bi i Vijeće tako moglo dovoljno rano, nekoliko dana
5 unaprijed naprimjer, obavijestiti o tome o kojim će područjima postavljati svoja
6 pitanja.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, Vaša sugestija je sada ušla u
8 zapisnik. Mi ćemo razmotriti možemo li je slijediti.

9 [Tužilaštvo se savetuje]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Gaynor, želite li nešto
11 pokrenuti?

12 G. GAYNOR: [simultani prevod] Ništa. Raspravićemo ovo sa Obranom.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala.

14 Gospođo Loukas, nadam se da Vas neću razočarati kada kažem da upravo
15 sada kada ste Vi stigli za danas prekidamo s radom. Nema nikakve uzročno-
16 posljedične veze s tim u vezi.

17 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, drago mi je vidjeti da ne postoji
18 nikakav *nexus* s tim u vezi.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, moram Vam reći da niti na pameti moje
20 suradnice nije bio nikakav *nexus* s ovim u vezi.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja Vam moram reći da nisam na to ni

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mislio.

2 Dakle prekidamo s radom i nastavljamo sutra u 9.00 izjutra u sudnici 2.

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim da svi ustanu.

4 ... Sednica završena u 12.44h.

5 Nastavak zakazan za sredu,

6 25.05.2005., u 9.00h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30